

1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

Levélcím: 1391 Budapest 62. Pf. 211

Telefon: (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

Ügyszám: Vj/40/2013.

Iktatószám: Vj/40-260/2013.

Betekinthető változat!

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa

- a dr. Sz. A. ügyvéd (Szilvágyi Ügyvédi Iroda) által képviselt **ATI Autóközlekedési Tanintézet Kft.** (9024 Győr, Zrínyi út 21.) **I. rendű**
- a dr. Cs. Z. ügyvéd (dr. Csizmadia Zoltán Ügyvédi Iroda) által képviselt **"BILUX" Győr-Moson-Sopron Megyei Gépjárművezető Kft.** (9028 Győr Jereváni u. 42.) **II. rendű**;
- a dr. H. Z. ügyvéd (dr. Horváth Z. Ügyvédi Iroda) által képviselt **Göbölös Gábor egyéni vállalkozó** (Győr) **III. rendű**;
- dr. H. Z. ügyvéd (dr. Horváth Z. Ügyvédi Iroda) által képviselt **HORVÁTH TANODA Oktató és Vizsgaközpont Kft.** (9330 Kapuvár, Kossuth Lajos u. 17.) **IV. rendű**
- **Koczka József egyéni vállalkozó** (Pannonhalma) **V. rendű**;
- a dr. H. Z. ügyvéd (dr. Horváth Z. Ügyvédi Iroda) által képviselt **Kránitz Csaba egyéni vállalkozó** (Győrújfalú) **VI. rendű**;
- a K. I. által képviselt **MAZSOLA AUTÓS TANODA Szolgáltató Bt.** (9022 Győr, Zrínyi Miklós u. 21.) **VII. rendű**;
- a P. A. által képviselt **"New Easy Rider" Autósiskola Járművezető-képző Kft.** (9022 Győr, Liszt Ferenc u. 11.) **VIII. rendű**;
- a T. J. által képviselt **PANDA Autósiskola, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.** (9028 Győr, Banai u. 5. ill. 9023 Győr, Csaba u. 16.) **IX. rendű**;
- a dr. H. Z. ügyvéd (dr. Horváth Z. Ügyvédi Iroda) által képviselt **QUALITÄT GÉPJÁRMŰVEZETŐ-KÉPZŐ Kft.** (9021 Győr, Városház tér 3.) **X. rendű**;
- **Roncz József egyéni vállalkozó** (Győr) **XI. rendű**;
- **Schreiner Zsolt egyéni vállalkozó** (Nyúl) **XII. rendű**,
- **Stern László egyéni vállalkozó** (Győr) **XIII. rendű**;
- a dr. H. Z. ügyvéd (dr. Horváth Z. Ügyvédi Iroda) által képviselt **Szabó Károly egyéni vállalkozó** (Győr) **XIV. rendű** és
- a dr. H. Z. ügyvéd (dr. Horváth Z. Ügyvédi Iroda) által képviselt **Szücs József egyéni vállalkozó** (Győr) **XV. rendű**

eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – tárgyalás tartását követően meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t .

Az eljáró versenytanács megállapítja, hogy az eljárás alá vont vállalkozások jogsértést követtek el, amikor a 2012. április 5-i találkozón versenykorlátozó céllal megállapodtak a B kategóriás járművezetők győri képzésére alkalmazott tanfolyami díjak megemeléséről.

E jogsértés miatt az eljáró versenytanács kötelezi az

- ATI Autóközlekedési Tanintézet Kft.-t 430.000,- Ft, azaz Négy százharmincezer forint;
- a "BILUX" Győr-Moson-Sopron Megyei Gépjárművezető Kft.-t 9.100.000,- Ft, azaz Kilenmillió-egyszázézer forint;
- Göbölös Gábor egyéni vállalkozót 650.000,- Ft, azaz Hatszázötvenezer forint;
- a HORVÁTH TANODA Oktató és Vizsgaközpont Kft.-t 725.000,- Ft, azaz Hétszázhuszonötezer forint;
- Koczka József egyéni vállalkozót 85.000,- Ft, azaz Nyolcvanötezer forint;
- Kránitz Csaba egyéni vállalkozót 285.000,- Ft, azaz Kettő száznyolcvanötezer forint;
- a MAZSOLA AUTÓS TANODA Szolgáltató Bt.-t 430.000,- Ft, azaz Négy százharmincezer forint;
- a "New Easy Rider" Autósiskola Járművezető-képző Kft.-t 1.450.000,- Ft, azaz Egymillió-négy százötvenezer forint;
- a PANDA Autósiskola, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.-t 200.000,- Ft, azaz Kettő százezer forint;
- a QUALITÁT GÉPJÁRMŰVEZETŐ-KÉPZŐ Kft.-t 2.180.000,- Ft, azaz Kettő millió-egyszáznyolcvanezer forint;
- Roncz József egyéni vállalkozót 390.000,- Ft, azaz Három százkilencvenezer forint;
- Schreiner Zsolt egyéni vállalkozót 285.000,- Ft, azaz Kettő száznyolcvanötezer forint;
- Stern László egyéni vállalkozót 135.000,- Ft, azaz Egy százharmincötezer forint;
- Szabó Károly egyéni vállalkozót 835.000,- Ft, azaz Nyolc százharmincötezer forint és
- Szücs József egyéni vállalkozót 2.230.000,- Ft, azaz Kettő millió-kettő százharmincezer forint

bírság megfizetésére, amelyet a határozat kézbesítésétől számított harminc napon belül kötelesek megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlájára.

A bírság befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság). Ha a kötelezett a bírságfizetési kötelezettségének határidőben nem tesz eleget, késedelmi pótlékot köteles fizetni. A késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a Gazdasági Versenyhivatal megindítja a határozat végrehajtását.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtott, vagy ajánlott küldeményként postára adott keresettel. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart, mely kérelmet az ügyfél a keresetlevélben terjesztheti elő.

Az eljáró versenytanács meghozta továbbá az alábbi

v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács megszünteti a versenyfelügyeleti eljárást az eljárás alá vontak által tanúsított és jelen eljárásban vizsgált alábbi magatartások tekintetében:

- a 2011. január 1. és 2012. április 4. közötti időszakban tanúsított valamennyi magatartás,
- a teljes vizsgált időszakban a Győrön kívüli képzések, valamint
- a teljes vizsgált időszakban a B kategórián kívüli járművezetői és egyéb tanfolyamok kapcsán tanúsított magatartások tekintetében.

A végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címzett, de a Versenytanácsnál benyújtandó vagy ajánlott küldeményként postára adott jogorvoslati kérelemnek van helye. A jogorvoslati kérelmet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

Ha a jogorvoslatra jogosult az egybefoglalt határozat és végzés ellen is jogorvoslattal él, a határozat elleni jogorvoslat szabályait kell alkalmazni.

I n d o k o l á s

I.

Az eljárás megindításának körülményei

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2013. június 19-én, Vj-40/2013. számon versenyfelügyeleti eljárást indított a "BILUX" Győr-Moson-Sopron Megyei Gépjárművezető Kft., Faddi Mihály egyéni vállalkozó (9023 Győr, Bartók Béla u. 21/A), Göbölös Gábor egyéni vállalkozó, a HORVÁTH TANODA Oktató és Vizsgaközpont Kft., Koczka József egyéni vállalkozó, Kránitz Csaba egyéni vállalkozó, a MAZSOLA AUTÓS TANODA Szolgáltató Bt., a "New Easy Rider" Autósiskola Járművezető-képző Kft., a PANDA Autósiskola, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt., a QUALITÁT GÉPJÁRMŰVEZETŐ-KÉPZŐ Kft., Schreiner Zsolt egyéni vállalkozó, Stern László egyéni vállalkozó és Szücs József egyéni vállalkozó eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalmának feltételezett megsértése miatt, mivel észlelte, hogy az eljárás alá vont vállalkozások 2011-től kezdődően, Győr-Moson-Sopron megyei működésük tekintetében egyeztették a közúti járművezetők képzésére alkalmazott tanfolyami díjaikat, és ezzel a Tptv. 11. §-a (2) bekezdésének a) pontjában foglalt tényállás megvalósításával valószínűsíthetően megsértették a Tptv. 11. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat¹.
2. A versenyfelügyeleti eljárás a "BILUX" Győr-Moson-Sopron Megyei Gépjárművezető Kft. 9028 Győr, Jereváni u. 42. szám alatti székhelyén, a MAZSOLA AUTÓS TANODA Szolgáltató Bt. 9024 Győr, Zrínyi u. 21. szám alatti telephelyén, a "New Easy Rider" Autósiskola Járművezető-képző Kft. 9022 Győr, Liszt Ferenc u. 11. szám alatti telephelyén, a QUALITÁT GÉPJÁRMŰVEZETŐ-KÉPZŐ Kft. 9022 Győr, Városház tér 3. szám alatti székhelyén, valamint a HORVÁTH TANODA Oktató és Vizsgaközpont Kft. 9022 Győr, Bisinger sétány 10. szám alatti fióktelepén 2013. június 19-én tartott Tptv. 65/A. §-a szerinti előzetes értesítés nélküli helyszíni vizsgálatával (a továbbiakban: rajtaütés)

¹ Vj/40/2013. sz. irat

indult, amelyet a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. május 24-én kelt, 2.Kpk. 45.540/2013/2. sz. végzésével² engedélyezett.

3. A versenyfelügyeleti eljárás megindítását követően a GVH észlelte, hogy Faddi Mihály egyéni vállalkozó nem tulajdonosa a vizsgált magatartással valószínűsíthetően érintett Charlie Autósiskolának, hanem annak egyik oktatója. Tekintettel arra, hogy gépjárművezető-oktatóként az autósiskolák árképzésére nem lehetett ráhatása, valószínűsíthetően a vizsgált magatartást sem tanúsíthatta. A rendelkezésre álló információkból ugyanakkor megállapítható volt, hogy a vizsgált magatartással valószínűsíthetően érintett Charlie Autósiskola (9024 Győr, Répce u. 25.) tulajdonosa Szabó Károly egyéni vállalkozó (9024 Győr, Répce u. 25.). Mindezekre tekintettel a GVH a 2013. szeptember 24-én kelt, Vj/40-61/2013. számú végzéssel Szabó Károly egyéni vállalkozót a versenyfelügyeleti eljárásba ügyfélként bevonta, ezzel egyidejűleg pedig Faddi Mihályt az eljárásból elbocsátotta.
4. 2014. február 14-én a Vj/40-124/2013. számú végzéssel a vizsgálók ideiglenes biztosítási intézkedést rendeltek el a „BILUX” Győr-Moson-Sopron Megyei Gépjárművezető Kft.-vel szemben. Az ideiglenes biztosítási intézkedést elrendelő végzéssel szemben benyújtott fellebbezést az eljáró versenytanács 2014. március 13-án hozott Vj/40-192/2013. számú végzésével elutasította. A biztosítási intézkedésre tekintettel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban Ket.) 33. §-ának (2) bekezdése alapján az ügyet soron kívül kell elintézni.
5. A GVH a 2014. február 25-én kelt Vj/40-152/2013. számú végzéssel a versenyfelügyeleti eljárásba ügyfélként bevonta az ATI Autóközlekedési Tanintézet Korlátolt Felelősségű Társaságot (9024 Győr, Zrínyi út 21.), valamint a szintén 2014. február 25-én kelt Vj/40-153/2013. számú végzéssel Roncz József egyéni vállalkozót (9024 Győr, Mécs László u. 16. 2. em. 5.), mivel a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének a Vj/40-129/2013. számú adatszolgáltatásából kiderült, hogy e két eljárás alá vont is Győr-Moson-Sopron Megyében folytat „B” kategóriás járművezető képzést és tanulszám alapján nem elhanyagolható a méretük.
6. A vizsgálók 2014. március 10-én kelt, Vj/40-182/2013. sz. alatt vizsgálati jelentést terjesztettek a Versenytanács elé, ezzel a versenyfelügyeleti eljárás a Tptv. 47. § (1) bekezdés b) pontja alapján versenytanácsai szakaszba került.

II.

Az eljárás alá vontak³

ATI Autóközlekedési Tanintézet Korlátolt Felelősségű Társaság

7. Az ATI Autóközlekedési Tanintézet Kft.⁴ (a továbbiakban: ATI) Győr legrégebbi autósiskolája, amely állami céggént működött, majd a 2000-es évek közepén került sor a privatizációjára. A céget Miltner Ferenc vásárolta meg több kollégájával együtt, és a vállalkozás azóta a Miltner család érdekeltségében működik. Miltner András 2012 márciusában örökölte édesapjától a céget, azóta ügyvezetője és 98%-ban tulajdonosa is a vállalkozásnak.
8. Az iskola egy darabig Mosonmagyaróváron is működött, de onnan időközben már kivonult. A B kategória mellett segédmotorkerékpár és motorkerékpár vezetést oktatnak. Az ATI-nak két munkavállalója van, az iskolavezető és egy adminisztratív dolgozó, valamint 4-5 oktató dolgozik náluk

² Vj/40-1/2013. sz. irat

³ Győrben az eljárás alá vont vállalkozásokon kívül még egy autósiskola működik, a Magyar Autóklub (77 tanuló). A tanulók itt megjelölt száma az eljárás alá vont vállalkozásokkal azonos módon, a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének jogsegélyén alapul. Az autósiskola vezetője Vér György.

⁴ Az alábbiak forrásaként lásd: Vj/40-176/2013. számú jegyzőkönyv

szerződéses viszonyban, alvállalkozóként. A cégnek egy lízingelt gépjárműve van. A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 83 fő.

9. A vállalkozás 2013-as árbevétele 14.819.193 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 8.579.800 Ft volt.⁵
10. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének⁶ a GVH belföldi jogsegély kérelmére⁷ adott tájékoztatása⁸ szerint az ATI autósiskola 2012-ben 72 tanulót vitt első alkalommal forgalmi vizsgára B kategóriában a megyében.⁹

"BILUX" Győr-Moson-Sopron Megyei Gépjárművezető Kft.

11. A "BILUX" Győr-Moson-Sopron Megyei Gépjárművezető Kft. (a továbbiakban: Bilux) az 1990-ben megszűnt Magyar Honvédelmi Szövetséghez (a továbbiakban: MHSZ) tartozó autósiskola volt, mely az MHSZ megszűnését követően a Kulturált Közlekedésért Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) tulajdonába került. Az Alapítvány felett az alapítói jogokat a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium gyakorolja.¹⁰
12. A Bilux gépjárműoktatással foglalkozik, AM, A, B, C, C+E, D kategóriákban tart oktatást, valamint szaktanfolyamokat (GKI,¹¹ ADR¹²). A vállalkozás kirendeltségekkel rendelkezik Győrben, Csornán, Kapuváron, Mosonmagyaróváron, Sopronban, Tatabányán és Nyíregyházán, oktatást még szélesebb körben, e kirendeltségek vonzáskörzetében is tart.
13. A Bilux a legnagyobb győri autósiskola, összesen 80 alvállalkozóként dolgozó oktatója van, ebből 22 dolgozik Győrben.¹³ A cégnek 4 saját tulajdonú teherautója, illetve egy általa üzemeltetett teherautója, 1 pótkocsija és 2 segédmotorkerékpárja van. 75 oktató saját tulajdonú gépjárművet használ. Saját piaci részesedését a megyében 45%-ra becsüli. A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 1377 fő.
14. 2013-as árbevétele 420.000.000 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó győri árbevétele 107.066.400 Ft volt.¹⁴
15. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása¹⁵ szerint a Bilux a megyében 2012 során 1390 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában.

Göbölös Gábor egyéni vállalkozó (Vándor autósiskola)

16. A Göbölös Gábor egyéni vállalkozó vezette Vándor Autósiskola 1998-ban kezdte meg önálló járművezető képzési tevékenységét. Kezdetben csak személygépjármű vezetést folytatott, jelenleg

⁵ Vj/40-176/2013 sz. jegyzőkönyv 2. és 3. melléklete

⁶ A Nemzeti Közlekedési Hatóság területi szerve.

⁷ Vj/40-122/2012. sz. irat

⁸ Vj/40-129/2013. sz. irat

⁹ A vizsgálat az elérhető adatok alapján az első forgalmi vizsgára vitt tanulók számát veszi figyelembe az eljárás alá vontak piaci súlyának becslésére. A becslés alapja, hogy általánosságban elmondható, hogy az az autósiskola viszi első alkalommal forgalmi vizsgára a tanulót, akinél az a képzést folytatta. A kapott adatok megyei szintűek, így a több városban is aktív autósiskolák esetében ezt figyelembe kell venni. Ugyancsak jelezte az adatszolgáltató, hogy adatvesztés miatt, egyes tanulók esetében nem azonosítható, hogy melyik képzőszerv vitte őket forgalmi vizsgára. Az adatvesztés a 2012. október 25-től 2013. április 8-ig terjedő időszakot érinti. Az adatszolgáltatás alapján az adatvesztés következtében 7 tanuló esetében nem állapítható meg, hogy mely képzőszerv vitte első alkalommal forgalmi vizsgára „B” kategóriában.

¹⁰ Lásd: Vj/40-39/2013. sz. jegyzőkönyv, a Kulturált Közlekedésért Alapítvánnyal kapcsolatban elérhető a 2012. évi beszámolója, amely megerősíti, hogy a KIM az alapítói jogok gyakorlója vele kapcsolatban

¹¹ Tehergépkocsi-vezetői alapképzés és továbbképzés

¹² Veszélyes áru szállító tanfolyam

¹³ Vj/40-39/2013. 4. oldal

¹⁴ Vj/40-160/2013. sz. irat

¹⁵ Lásd Vj/40-129/2013. sz. irat

viszont már AM, A1, A2, A, B, C, C+E és D kategóriákban oktat. Az iskolának 5 oktatója van, közülük 1 alkalmazott, 4 egyéni vállalkozó. Göbölös Gábor tulajdonában 2 motor, 1 személygépkocsi, 1 pótkocsi teherautó és 1 autóbusz van, míg az oktatói 3 motorral és 3 személygépkocsival járulnak hozzá az iskola működéséhez. Az iskola működési területe Győr és annak vonzáskörzete.¹⁶ Éves szinten 250-300 tanulója van.¹⁷ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 123 fő.

17. 2013-as árbevétele 27.060.582 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 10.015.200 Ft volt.¹⁸
18. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Göbölös Gábor autósiskolája 2012-ben 71 tanulót vitt forgalmi vizsgára B kategóriában a megyében.

HORVÁTH TANODA Oktató és Vizsgaközpont Kft.

19. A mai Horváth Tanoda Kft. (a továbbiakban: Horváth Tanoda) Horváth Autósiskola néven 1995-ben kezdte meg tevékenységét M, A és B kategóriákban. Jelenleg Győrben, Kapuváron és Sopronban rendelkezik kirendeltségekkel. Tevékenységi körébe az M-től D kategóriáig terjedő gépjárművezető oktatás mellett többféle egyéb tanfolyam (méhészet, fakitermelés, stb.) is tartozik.¹⁹ A Horváth Tanoda 11 munkavállalót alkalmaz, összesen hét gépjárművezető oktatója van. Győrben egy főállású oktató és két szerződéses oktató dolgozik.²⁰ Rendelkezik teherautóval, motorral és személygépjárművel, az oktatók saját személygépjárműveiket használják. Kategóriánként évi mintegy 130 tanulója van Győrben.²¹ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 92 fő.
20. 2013-as árbevétele 171.656.000 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó győri árbevétele 11.178.000 Ft volt.²²
21. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint a Horváth Tanoda a megyében 2012 során 166 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában.

Koczka József egyéni vállalkozó

22. Koczka József 1999-ben kezdte meg saját autósiskolája működtetését, Koczka Autós- és Motorosiskola néven, amely 2013-óta Koczka Autósiskola néven működik. Jelenleg csak B kategóriás képzést folytat, saját személygépjárművel. Alvállalkozót csak a műszaki elméleti oktatásra alkalmaz.²³ Működési területe Pannonhalma és Lébény, diákjait innen szerzi, de a gyakorlati oktatást Győrben folytatja, mert a vizsgák is ott vannak.²⁴
23. 2013-as árbevétele 2.715.000 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 2.403.100 Ft volt.²⁵
24. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Koczka József autósiskolája 2012-ben 18 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében. A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 0 fő.

¹⁶ Vj/40-23/2013. sz. irat 1. oldal

¹⁷ j/40-48/2013. sz. irat

¹⁸ Vj/40-169/2013. sz. irat

¹⁹ Vj/40-4/2013. sz. irat 5. oldal

²⁰ Vj/40-82/2013. sz. irat 4. oldal

²¹ Vj/40-82/2013. sz. irat 4. oldal

²² Vj/40-173/2013. sz. irat

²³ Vj/40-26/2013. sz. irat

²⁴ Vj/40-99/2013. sz. jegyzőkönyv 3. oldal

²⁵ Vj/40-148/2013. sz. irat

Kránitz Csaba egyéni vállalkozó

25. Kránitz Csaba saját iskoláját (Csabiga Autósiskola) 2010-ben alapította. AM, A1, A2, A és B képzési kategóriákban oktat, 3 alvállalkozóként közreműködő oktatóval együtt. Egy saját tulajdonú személygépjárművel rendelkezik, az alvállalkozók szintén saját gépjárművet használnak, illetve a motoros oktatónak 5 motorja van. Kránitz Csaba iskolája csak Győrben oktat.²⁶ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 97 fő.
26. 2013-as árbevétele 9.846.000 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 7.670.000 Ft volt.²⁷
27. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Kránitz Csaba autósiskolája 2012-ben 91 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

MAZSOLA AUTÓS TANODA Szolgáltató Bt.

28. A MAZSOLA Autós Tanoda Szolgáltató Bt. (a továbbiakban: Mazsola) 2002 óta folytatja tevékenységét motorkerékpár és személygépjármű kategóriákban. A tanulói létszámtól függően, de általában öt szerződéses oktatóval működik Győrben és Csornán.²⁸ Éves szinten 100-150 tanulója van.²⁹ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak számáról nem nyilatkozott.
29. 2013-as árbevétele 12.337.500 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 9.529.020 Ft volt.³⁰
30. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint a Mazsola Autós Tanoda 2012-ben 56 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

"New Easy Rider" Autósiskola Járművezető-képző Kft.

31. A New Easy Rider Kft. 2006 júniusában Easy Rider néven alakult, 2008-ban a jelenlegi tulajdonosok változtatták át a nevét "New Easy Rider" Autósiskola Járművezető-képző Kft.-re (a továbbiakban: New Easy Rider). „A” és „B” kategóriában tart képzéseket. Egy adminisztratív alkalmazottja, és nyolc alvállalkozó oktatója van. A New Easy Rider három mopeddel rendelkezik, az oktatók hét személygépjárművel járulnak hozzá az iskola működéséhez. Az iskola kizárólag Győrben működik.³¹ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 194 fő.
32. A New Easy Rider két tulajdonosa és ügyvezetője Bognár Zoltán és Pálmai András Béla, mindketten egyéni vállalkozók és mindketten autóvezető oktatók is egyben a cégnél.
33. 2013-as árbevétele 33.900.013 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 22.342.507 Ft volt.³²
34. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint a New Easy Rider 2012-ben 133 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

²⁶ Vj/40-18/2013. sz. irat

²⁷ Vj/40-166/2013. sz. irat

²⁸ Vj/40-2/2013. sz. jegyzőkönyv 5. oldal

²⁹ Vj/40-100/2013. sz. irat 2. oldal

³⁰ Vj/40-180/2013. sz. irat

³¹ Vj/40-6/2013. sz. irat 6. oldal

³² Vj/40-151/2013. sz. irat

PANDA Autósiskola, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.

35. A PANDA Autósiskola, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. (a továbbiakban: Panda) 1993-ban alakult. A kezdetben nagyobb hallgatói létszámot képző Panda mára – saját állítása szerint – a piac jelentéktelen szereplőjévé vált.³³ Egyedüli beltágként Takács József, illetve eseti jelleggel bedolgozó két egyéni vállalkozó foglalkozik A, A1 és B kategóriás képzéssel. Működési területe Győr és környéke. 2013 folyamán 50-60 tanulója volt.³⁴ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 46 fő.
36. 2013-as árbevétele 5.926.000 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 5.352.500 Ft volt.³⁵
37. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint a Panda autósiskola 2012-ben 37 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

QUALITÁT GÉPJÁRMŰVEZETŐ-KÉPZŐ Kft.

38. A QUALITÁT GÉPJÁRMŰVEZETŐ-KÉPZŐ Kft. (a továbbiakban: Qualitat) elődje, a Győri 1. Számú Gépjárművezető Munkaközösség 1973-ban jött létre, majd 1989-ben alakult át Kft.-vé, és ekkor vette fel jelenlegi nevét. A Qualitat A1, A1B, A2, A, B, C, CE és GKI kategóriákban tart képzést. Egy munkavállalója és hat alvállalkozóként dolgozó oktatója van. A Qualitat egy teherautót és egy pótkocsit, oktatói összesen hat személygépjárművet és motorkerékpárt üzemeltetnek. A Qualitat Győr és 40 kilométeres vonzáskörzetében (ideértve Csornát, Mosonmagyaróvárt is) fejti ki tevékenységét.³⁶ Évente 300-400 tanulót oktat.³⁷ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 205 fő.
39. 2013-as árbevétele 42.908.400 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó győri árbevétele 33.538.250 Ft volt.³⁸
40. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint a Qualitat 2012-ben 234 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

Roncz József egyéni vállalkozó (OriGO Autósiskola)

41. Az OriGO Autósiskolát (a továbbiakban: OriGO) Roncz József vezeti egyéni vállalkozóként, az iskolának nincs külön jogi személyisége. Megalakulása óta, nagyjából 2007 óta iskolavezetőként is dolgozik a saját cégében. Roncz József korábban oktatóként a Qualitat, majd az Autóklub autósiskolában dolgozott. B, A és A1 kategóriákban oktatnak az Origoban. Az iskolának alkalmazottja nincs, oktatói alvállalkozóként dolgoznak. Három B kategóriás oktató, egy A kategóriás és egy elméleti oktató dolgozik náluk. Roncz József egyetlen saját tulajdonú gépjárművel rendelkezik. Az OriGO csak Győrben oktat, más településen nincs jelen.³⁹ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak számáról nem nyilatkozott.
42. 2013-as árbevétele 19.928.400 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 9.763.064 Ft volt.⁴⁰

³³ Vj/40-20/2013. sz. irat

³⁴ Vj/40-101/2013. sz. irat 3. oldal

³⁵ Vj/40-149/2013. sz. irat

³⁶ Vj/40-3/2013. sz. jegyzőkönyv 6. oldal

³⁷ Vj/40-62/2013. sz. irat 3. oldal

³⁸ Vj/40-159/2013. sz. irat

³⁹ Vj/40-177/2013. sz. irat

⁴⁰ Vj/40-177/2013. sz. irat

43. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Roncz József autósiskolája 2012-ben 63 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

Schreiner Zsolt egyéni vállalkozó (4x4 Schreiner Autósiskola)

44. Schreiner Zsolt 2010 májusában kezdte önálló iskolaként végezni gépjárművezető oktatási tevékenységét. Jelenleg AM, A1, A2, A és B kategóriákban oktat, egyszemélyes autósiskolaként. Esetenként, ha a tanulói létszám indokolja, alvállalkozó segítségét veszi igénybe. Minden oktatott kategóriához rendelkezik saját tulajdonú járművel. Tevékenységét Győrben folytatja.⁴¹ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 58 fő.
45. 2013-as bruttó árbevétele [üzleti titok] Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó becsült árbevétele 10.000.000 Ft-nál kevesebb [a pontos érték üzleti titok] volt.⁴²
46. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Schreiner Zsolt autósiskolája 2012-ben 54 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

Stern László egyéni vállalkozó (Star 4 autósiskola)

47. A 2003-ban alakult, egyszemélyes Star 4 Autósiskolát Stern László működteti egyéni vállalkozóként. Jelenleg A1, A és B kategóriás képzéseket tart. Tulajdonában egy motorkerékpár és egy személygépjármű van. Oktatási tevékenységét kizárólag Győrben folytatja. Éves szinten 20-60 tanulót oktat.⁴³ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 22 fő.
48. 2013-as árbevétele 4.236.400 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 3.000.000 Ft volt.⁴⁴
49. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Stern László autósiskolája 2012-ben 18 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

Szabó Károly egyéni vállalkozó (Charlie autósiskola)

50. A Charlie Autósiskola, mint Szabó Károly egyszemélyes vállalkozása, 1996-ban kezdte meg önálló tevékenységét B és motorkerékpár kategóriákban. Később több alvállalkozót is bevont, illetve 2000 környéke óta tehergépkocsi, és nehézpótkocsi képzést is végez. Az autósiskolának egy adminisztratív feladatokat végző alkalmazottja, illetve alvállalkozóként 1 elméleti és 4 gyakorlati oktatója van, akik más iskolákban is oktatnak. Fő profilja a B kategóriás oktatás, de motor és nehézgépjármű oktatást is folytat. A járművek az oktatók tulajdonában állnak, Szabó Károlynak csak egy tehergépkocsija és egy személygépkocsija van. Az iskola évente 100-200 tanulót oktat. Működési területe Győr, a csornai kirendeltség működése jelenleg szünetel.⁴⁵ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 104 fő.
51. 2013-as árbevétele 20.201.800 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 13.929.400 Ft volt.⁴⁶

⁴¹ Vj/40-25/2013. sz. irat

⁴² Vj/40-170/2013. sz. irat

⁴³ Vj/40-102/2013. sz. irat 3. oldal

⁴⁴ Vj/40-165/2013. sz. irat

⁴⁵ Vj/40-81/2013. sz. jegyzőkönyv 3. oldal

⁴⁶ Vj/40-167/2013. sz. irat

52. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Szabó Károly autósiskolája 2012-ben 101 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

Szücs József egyéni vállalkozó (Szücsi Autósiskola)

53. A Szücs József egyéni vállalkozó vezette Szücsi Autósiskola 2007-ben alakult. Kezdetben Szücs József mellett még egy szerződéses oktató vett részt az iskola munkájában, jelenleg három irodai alkalmazottja és öt szerződéses oktatója van. Az iskola szinte valamennyi kategóriában oktat. Szücs József tulajdonában két segédmotoros kerékpár, egy motor, egy személygépjármű és egy teherautó van. Az oktatók 4 személygépkocsival, 3 motorral és 2 segédmotor kerékpárral járulnak hozzá az iskola működéséhez. Működési területe Győr és vonzáskörzete, illetve Csornán rendelkezik még kirendeltséggel.⁴⁷ Az iskola éves szinten mintegy 500 tanulót oktat.⁴⁸ A 2012-ben Győrben B kategóriás járművezetői képzésben beiskolázottak száma 245 fő.
54. 2013-as árbevétele 63.801.203 Ft volt. A megállapodással érintett, 2012. évi B kategóriás képzésekre vonatkozó árbevétele 34.305.300 Ft volt.⁴⁹
55. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint Szücs József autósiskolája 2012-ben 195 tanulót vitt forgalmi alapvizsgára B kategóriában a megyében.

III.

Az érintett termék

56. A Tptv. 14. §-a alapján az érintett piacot a megállapodás tárgyát alkotó áru és földrajzi terület figyelembevételével kell meghatározni. A megállapodás tárgyát alkotó árun kívül figyelembe kell venni a – felhasználási célra, az árra, a minőségre és a teljesítés feltételeire tekintettel – ésszerűen helyettesíthető árukat (keresleti helyettesíthetőség), továbbá a kínálati helyettesíthetőség szempontjait. Földrajzi terület az, amelyen kívül a fogyasztó nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut beszerezni, vagy az áru értékesítője nem, vagy csak számottevően kedvezőtlenebb feltételek mellett tudja az árut értékesíteni.
57. A versenykorlátozó célú megállapodások esetében az érintett piacot a megállapodásban részes felek magatartása határozza meg, amennyiben is versenyellenes tevékenységüket e piacra összpontosítják.⁵⁰
58. Tekintettel azonban arra, hogy a Tptv. 13. § (2) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók, az ármeghatározó és piacfelosztó kartellre, az érintett piac meghatározásának az eljárás alá vont vállalkozások magatartásának jogi megítélése szempontjából nincs ügydöntő jelentősége.⁵¹ Az eljáró versenytanács ezért eltekint az érintett piac pontos meghatározásától, és a továbbiakban – a jogsértés hátterének megértése miatt – csak a jogsértéssel érintett terméket ismerteti.
59. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy az ügyindító végzésben feltételezettek szerint a jogsértés Győr-Moson-Sopron megye egész területét és valamennyi kategóriában indított tanfolyamot érintette, azonban az eljárás során beszerzett bizonyítékok alapján a jogsértés csak azokat a B kategóriás járművezető-képző tanfolyamokat érintette, ahol a képzésre Győrben került sor.

⁴⁷ Vj/40-27/2013. sz. irat

⁴⁸ Vj/40-103/2013. 3. oldal

⁴⁹ Vj/40-150/2013.

⁵⁰ T-71/03. sz. *Tokai Carbon kontra Bizottság* ügyben hozott ítélet [EBHT 2005., 10. o.] 90. pontja

⁵¹ Lásd a Kúria Kfv.IV.37.258/2009/8. és Kfv.IV.37.236/2009/11. sz. ítéleteit.

III. 1. B kategóriás járművezetők képzése

60. A járművezető képzés és hatósági vizsgáztatás feltételeit a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló 24/2055 (IV. 21.) GKM rendelet (a továbbiakban GKM rendelet) szabályozza. A járművezető képzés a közlekedési hatóság engedélye alapján többféle kategóriában (A, B, C, D, AM, T, K, trolibusz), alkategóriában (A1, A2, B1, C1, D1) és kombinált (B+E, C+E, C1+E, D+E, D1+E) kategóriában tartható, amely engedély nem tagadható meg attól, aki az előírt személyi és tárgyi feltételeknek megfelel, az engedélyezési eljárásra vonatkozó igazgatási szolgáltatási díjat megfizette, a jogszabályban meghatározott, írásos tájékoztatót és a vállalkozási feltételeit a közlekedési hatóságnak bemutatta.⁵²
61. Közúti járművezető képzést csak közúti járművezetői szakoktatói engedéllyel és érvényes közúti járművezetői szakoktatói igazolvánnyal rendelkező, névjegyzékbe vett szakoktató végezhet.⁵³ Közúti járművezető és közúti közlekedési szakember képzés csak az iskolavezetői névjegyzékben lévő iskolavezető irányításával folytatható⁵⁴. A képzés felelőse a képzési engedéllyel rendelkező, a tanulóval szerződéses jogviszonyban álló képző szerv iskolavezetője.⁵⁵
62. A B kategóriás képzés elméleti és vezetési gyakorlat részekből áll. A vezetési gyakorlat tantárgy a valamennyi elméleti tárgyból tett sikeres vizsga után kezdhető meg. A vezetési gyakorlat tantárgyat szakoktatói felügyelet mellett lehet gyakorolni. A vezetési gyakorlat tantárgy feladatainak teljesítése abban az esetben igazolható, ha a tanuló a tantervi óraszámnak („B” kategória esetén 29 tanóra) megfelelő időtartamot ténylegesen járművezetéssel töltötte.
63. A különböző kategóriák között a B kategóriás képzés kiemelkedően magas részarányt képvisel, a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása szerint az első alkalommal forgalmi vizsgára vitt tanulók 67%-a B kategóriából vizsgázott.⁵⁶

III. 2. Járművezetők képzése Győrben

64. Magyarországon a járművezető-képzésnek nincs egységes piaca, a tanfolyamok díjai az egyes városokban jelentős eltéréseket mutatnak. A szolgáltatás természetéből is adódik, hogy a tanulni vágyók jellemzően lakóhelyükön, tartózkodási helyükön vagy az ahhoz legközelebb eső városban veszik igénybe a szolgáltatást.
65. Győrben gépjárművezetőkképzésével a rendszerváltozást megelőzően, és egészen a kilencvenes évek közepéig, csak kevés oktatási intézmény foglalkozott (a mai Bilux, Qualitat és ATI). Az autósiskolák száma először a kilencvenes évek végétől emelkedett meg jelentős arányban (létrejött a mai Vándor, Horváth Tanoda, Panda, Charlie), majd a kétezres évek első évtizedében (megalakult a Mazsola, Star 4, Szücsi, New Easy Rider, Magyar Autóklub, OriGO autósiskola). Az új iskolák rendszerint valamelyik nagyobb képzőszervből kiváló, iskolavezetői képesítést szerző oktató vállalkozásai voltak és a meglévő oktatói gárdából szervezték saját oktatóikat. A kínálati oldal kapacitása így lényegében nem emelkedett, sőt a pályaelhagyók, nyugdíjba vonulók és a képzési rendszer működési zavarai miatt, idővel csökkenésbe is fordult az oktatói létszám.⁵⁷
66. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőségének tájékoztatása alapján Győrben jelenleg 17 vállalkozás működtet autósiskolát⁵⁸, de ebből csak 16 folytat B kategóriás képzést. Ezek egy része egyszemélyes vállalkozás, amelyekben esetenként más oktatók, szerződéses

⁵² GKM rendelet 3. § (2) bekezdés

⁵³ GKM rendelet 17. § (1) bekezdés

⁵⁴ GKM rendelet 29. § (1) bekezdés

⁵⁵ GKM rendelet 3. § (5) bekezdés

⁵⁶ Vj/40-129/2013. sz. irat

⁵⁷ Lásd a Vj/40-39-2013. 3. oldalát, a Vj/40-32/2013. 3. oldalát és a Vj/40-82/2013. 3. oldalát,

⁵⁸ Lásd Vj/40-129/2013.

egyéni vállalkozóként, részmunka jelleggel vállalnak besegítést. E kisebb vállalkozások általában nem törekednek bővülésre és piacszerzésre, céljuk az iskolavezető megélhetésének biztosítása. Ezen iskolákat túlnyomórészt egyéni vállalkozók működtetik, a társasági forma alkalmazása ritka. A piacon ugyanakkor vannak terjeszkedni szándékozó nagyobb szereplők is. Közülük messze a legnagyobb a Bilux. Mellette néhány nagyobb⁵⁹ versenytárs van, mint a Szücsi, a Qualitat, a New Easy Rider, a Charlie vagy a Horváth Tanoda. Ezen iskolák közül néhány nem csak Győrben, hanem közeli nagyobb városokban, például Csornán, Sopronban, Kapuváron vagy Mosonmagyaróváron is rendelkezik kirendeltséggel.

67. A legtöbb autósiskola a honlapján közzéteszi a saját árait,⁶⁰ emellett a másik iskolától átjövő tanulóktól szerzett információ révén,⁶¹ vagy akár telefonon⁶² is ellenőrizni tudja a többi autósiskola árait. A piac méreténél fogva is átlátható mind a piaci szereplők, mind a fogyasztók számára. A piaci szereplők elmondása szerint az árak honlapon való közzétételét a versenytársak fontosnak tartják, és azt igyekeznek kikényszeríteni.⁶³ A meghirdetett áraktól való eltérés nem jellemző, általában nem, vagy csak szűk körben adnak kedvezményeket az autósiskolák.⁶⁴ Az árkövető stratégia jellemzi a kisebb iskolák egy részét,⁶⁵ de a nagyobb piaci szereplők áremelésének követése nem szükségszerű.⁶⁶ A Biluxnak, mint legnagyobb győri szereplőnek elismerten vezető szerepe van az árazásban is.⁶⁷
68. Kiemelendő azonban, hogy bár a fogyasztók figyelmet fordítanak az árak mértékére, de a barátok, ismerősök ajánlásai, a családtagok korábbi tapasztalatai is jelentős szerepet játszanak a választásban.⁶⁸ Az árak kapcsán az eljárás alá vontak által előadottak alapján megállapítható, hogy míg a jelentősen magasabb árak a tanulók számának visszaesését eredményezik, egy kisebb mértékű (5-10%-os) árcsökkentés nem feltétlenül jár a kereslet növekedésével.⁶⁹
69. Az autósiskolák az árakat a meghirdetett tanfolyamokra alkalmazzák, így az árak csak tanfolyamról tanfolyamra változhatnak. A tanuló által a tanfolyamért fizetendő díjat a tanulmányi szerződés tartalmazza, így a szerződés megkötését követően végrehajtott áremelések a folyamatban lévő képzéseket nem érintik. A tanulmányi szerződéseket rendszerint a tanfolyam indulásával egyidőben kötik meg, de a szerződéskötés időpontja el is válhat a tanfolyam indulásának időpontjától (korai szerződés és utólagos szerződéskötés egyaránt előfordul)⁷⁰.

⁵⁹ 2012-ben száznál több tanulót forgalmi vizsgára vivő autósiskola

⁶⁰ Az eljárás indításakor elérhető volt a „B” kategóriás tanfolyam díjra vonatkozó információ a Schreiner, a Csabiga, a Szücsi, Panda, az Easy Rider, a Charlie, a Star 4, a Mazsola, a Vándor és a Qualitat honlapján. Ld: Vj/40-17/2013. sz.

⁶¹ Vj/40-103/2013. 3. oldal

⁶² Vj/40-32/2013. 4. oldal

⁶³ Vj/40-5/2013. sz. 8. oldal

⁶⁴ A jelentősebb autósiskolák közül nem ad kedvezményt a Bilux (Vj/40-6/2013. sz. 6. oldal), a Horváth Tanoda (Vj/40-4/2103. sz. 6. oldal), a Qualitat (Vj/40-3/2013. sz. 7. oldal) és a Charlie (Vj/40-81/2013. sz. 4. oldal), elvéve ad csak a Szücsi (Vj/40-27/2013. sz. 2. oldal), diákoknak és AUDI szakszervezeti tagoknak ad kedvezményt a Mazsola (Vj/40-2/2013. sz. 5. oldal), viszonylag sokféle kedvezményt ad, de így is csak ritkán a New Easy Rider (Vj/40-5/2013. sz. 8. oldal).

⁶⁵ Árkövető magatartást mond magáénak a Kránitz Csaba Vj/40-56/2013. sz. 2. oldal és a Schreiner Zsolt Vj/40-55/2013. sz. 3. oldal

⁶⁶ A Panda 2012 végén is 109.000 forinton áraz, miközben a többi iskola már 149-180.000 forintos tanfolyami díjakat alkalmaz.

⁶⁷ Lásd a Vj/40-20/2013. sz. 3. oldalát és a Vj/40-103/2013. 3. oldalát a Bilux ármeghatározó szerepéről, illetve Vj/40-55/2013. 3. oldal a Bilux képességéről a magasabb árazásra.

⁶⁸ Lásd például a Vj/40-27/2013. sz. 1. oldalát, a Vj/40-25/2013. sz. 2. oldalát, a Vj/40-27/2013. sz. 2. oldalát, a Vj/40-62/2013. sz. 3. oldalát vagy a Vj/40-19/2013. sz. 1. oldalát

⁶⁹ Vj/40-55/2013. sz. 4. oldal, Vj/40-62/2013. sz. 3. oldal

⁷⁰ Lásd a 2013. december 16-i adatkérésre beküldött válaszokhoz mellékelte szerződéseket.

IV.

A feltárt tényállás

IV. 1. Az autósiskolák korábbi kapcsolattartása

70. A piac jellegénél fogva a szereplők gyakran találkoznak egymással mind formális keretek között, mind informális módon. Előbbiek körében valamennyi eljárás alá vont elismerte, hogy az iskolavezetők találkoznak a Kormányhivatal Közlekedési Hatósága által évente akár többször is összehívott találkozókon, melyek célja elsősorban a jogszabályi változásokról, továbbképzésekről, illetve egyéb a szakma szempontjából közérdekű kérdésekről való tájékoztatás. Emellett informális módon, munkavégzés közben, például vizsgákon⁷¹ vagy akár szabadidőben⁷² is találkoznak egymással az iskolavezetők és oktatók.
71. Koczka József elmondása⁷³ szerint az autósiskolák között egyes találkozások során óhatatlanul előkerülnek olyan kérdések, hogy mekkora az alapidő. Amikor összefutnak az oktatók, iskolavezetők, akkor is szó van arról, hogy mekkorák az árak, szóba kerül, hogy számottevően ne legyen kevesebb egyik ára a másikénál. Hallomásból tudja, hogy Vidáné⁷⁴ „erősíteni akar” az árakon.
72. A vizsgált magatartás idején autósiskola vezetőként Győrben dolgozó 1. számú védett tanú is megerősítette,⁷⁵ hogy az autósiskolák tartottak találkozókat, amelyek ugyan szakmai találkozók lettek volna, de egy idő után mindig árakról, áremelésről kezdtek beszélni. E találkozók megállapodások is születtek az árakról, amit viszont azután nem minden résztvevő tartott be.
73. A 2. számú védett tanú előadta,⁷⁶ hogy minden hónapban volt kirendeltségvezetői értekezlet Győrben, és ott elhangzott, hogy voltak megbeszélések a többi autósiskolával. Vida Zoltánné elmondta, hogy „*délután négykor jönnek a többiek és megbeszéljük a dolgokat*”. Előfordult, hogy Vidáné telefonon felhívott iskolavezetőket, hogy „*csütörtök délután 5 órakor vagy nálad, vagy valahol ülünk össze*” aztán találkoztak.
74. A 3. számú védett tanú előadta, hogy 2010-2012 között köztudomású volt, hogy Vidáné összehívta a győri iskolavezetőket az árak egyeztetése céljából.⁷⁷ Ezt ő kollégák elmondásából tudja, mivel közbeszéd tárgya volt. Arról nincs tudomása, hogy hány ilyen találkozó volt, de biztos benne, hogy egynél többször fordult ez elő. Véleménye szerint erről minden oktató tudott. A találkozókról az oktatók annyit tudtak, hogy azokon pénzről, azaz bérekről vagy tanfolyami díjakról beszéltek.
75. Az előző pontokban bemutatott magatartások arra utalnak, hogy az autósiskolák rendszeres – az árakra is kiterjedő – megbeszéléseinek hátterében és a Bilux áralkalmazási gyakorlatát figyelő és követő korábbi magatartások alapján kialakulhatott az a kép, hogy a piacvezetőnek – egy bizonyos határnál nem magasabb – áremeléseit a versenytársak döntő többsége követni fogja. Lehetséges, hogy a konkurens autósiskolák nem azonnal, hanem kisebb-nagyobb időszaktól követően emelnek árat, és az áremelés mértéke nem feltétlenül pontosan olyan mint a piacvezetője volt, de a Biluxnak nem kell attól tartani, hogy egy általa végrehajtott áremelésre a konkurensok árcsökkentéssel válaszolnának annak érdekében, hogy elhódítsák a Bilux potenciális ügyfeleinek egy részét.

⁷¹ Lásd például a Vj/40-100/2013. 3. oldalt

⁷² Lásd például a Vj/40-81/2013. 3. oldalát

⁷³ Vj/40-99/2013. 2-3. oldal

⁷⁴ Vida Zoltánné a Bilux ügyvezető igazgatója.

⁷⁵ Vj/40-32/2013. 3. oldal

⁷⁶ Vj/40-54/2013. 3. oldal

⁷⁷ Vj/40-70/2013. 3. oldal

IV. 2. A 2012. április 5-i találkozó

76. 2012. április 5-én 15:52 perckor Vida Zoltánné az alábbi tárgymegjelölés nélküli e-mailt⁷⁸ küldte Németh Cs. Lászlónak, a Bilux - kórházban lévő - másik ügyvezetőjének:

„Na még egy dolog:

Ma délután 5 órakor összeülnek az iskolavezetők itt a Biluxban.

Vér Gyuri⁷⁹ nem lesz itt, beteg, de ez egy dolog. 1 oktatója van az [Nagy] Eszteren⁸⁰ kívül, a Radványi Tamás, vele megbeszéltem, hogy kedden eljön hozzám, megpróbálom átcsábítani ide.

Az elképzelésem a ma délutánira:

Első lépésben próbáljuk meg május 1-től 10.000,- Ft-tal megemelni a B-t

Második lépésben június 1-től szintén 10.000-el a B-t.

Azért nem merném egyszerre 20.000,-el, mert ha valaki nem emel, még a tízet kibírjuk, viszont májusban ha kell újra tárgyalunk, és akkor talán megoldható lesz az ismételt 10.

Hát elég bonyolultan írtam.

Ez a tervem. Hát aztán Klári tervez, iskolavezetők meg végeznek...

Majd megírom mi volt.”

77. Másnap, 2012. április 6-án 8:53 perckor Vida Zoltánné „jelentésszerűségeske” tárgyú e-mailt⁸¹ írt Németh Cs. Lászlónak. Az e-mail szövege a következő:

„Szia!

Tegnap küldtem egy e-mailt, hogy összeülünk az iskolavezetőkkel, de ma reggel láttam meg, hogy elírtam az e-mail címedet.

Na szóval. Tegnap megvolt az összeülés, Vér Gyurin kívül mindenki itt volt. Vér Gyurit majd puhítjuk, illetve Eszter már nemcsak ott oktat, a Radványit meg (kedden jön hozzám) megpróbálom átcsábítani hozzánk, festek neki szép jövőt ☺

A motoros díjakat én eleve felvittem április 1-től, ahhoz alig kell hozzányúlni, bár pár ezer forintot mindegyikre rá tudunk tenni, viszont a nagymotor 117.000,- ami azért nem rossz.

A B-t május 1-től gondoltuk felvinni minimum 146.000,-ra, ha a Vér alól kimennek az oktatók, szerintem mi ki fogunk bírni 149.900,- Ft-ot.

Megint nyühiülődtek azon, hogy az árak csak tanfolyamdíj kéréssel vannak a honlapunkon.

Meg kellene beszélnünk Dáviddal, hogy ezt egy kicsit variálja át.

Most pedig indulok Sopronba, szőrlesimogatásra, illetve valakit át kell delegálni Kapuvárra. Megállt ott minden, Kovácsnak a szemét műtik, Makrai beteg, Kiss Imi meg motorosokat visz.

Azt gondoltam, hogy aki vállalja, nyilván valamennyivel megemelem az óradíját, talán akkor vonzóbb lesz. [...]”

⁷⁸ Vj/40-39/2013/3. sz. melléklet

Az e-mail a a Vj/40-6/2013. sz. jegyzőkönyv alapjául szolgáló, 2013. június 9-én megtartott, a Tptv. 65/A.§-a szerinti helyszíni vizsgálat során lefoglalt Vj/40/2013/BILUX/1. alszámú DVD-n található image fájlból került kinyomtatásra.

⁷⁹ Vér György Magyar Autóklub Autósiskola vezetője

⁸⁰ Nagy Eszter a Magyar Autóklub Autósiskola oktatója volt, 2013. júniusától az ATI iskolavezetője.

⁸¹ Vj/40-39/2013/4. sz. melléklet

Az e-mail a a Vj/40-6/2013. sz. jegyzőkönyv alapjául szolgáló, 2013. június 9-én megtartott, a Tptv. 65/A.§-a szerinti helyszíni vizsgálat során lefoglalt Vj/40/2013/BILUX/1. alszámú DVD-n található image fájlból került kinyomtatásra.

IV. 3. Az e-mailekkel kapcsolatban rendelkezésre álló személyi bizonyítékok

78. A 2. számú védett tanú előadta, hogy a Bilux minden hónap 4-6-a táján tartott kirendeltségvezetői értekezletet, amelyeken soha nem vett részt más autósiskola vezetője. A kirendeltségvezetői értekezleteken adták le az elszámolásokat, számoltak be az oktatott mennyiségekről. Olyan kérdésekről volt emellett szó mint, hogy ajánlattal kell megkeresni a középiskolákat, plakátolni kell, hirdetni kell, ne járjanak az oktatók vizsgára rövidnadrágban, ne jelentsék le a kirendeltségvezetők késve a tanfolyamokat, stb. A 2. számú védett tanú elmondása szerint a 2012. tavaszi áremelésről az áprilisi kirendeltségvezetői értekezleten még nem volt szó. Ő csak később, április folyamán hallotta Vidánétól az utalást az áremelés szükségességére.
79. A 2012. április 6-i e-mailel⁸² szembesülve a 2. számú védett tanú úgy nyilatkozott, hogy az „nyilvánvalóan nem egy kirendeltségvezetői találkozóra, hanem egy kartell megbeszélésre vonatkozik”. Véleménye szerint az e-mailben Vidáné arról számolt be Németh Cs. Lászlónak, hogy rendezte Győrben az árakat, a többi iskolavezetővel együtt, egy találkozón megbeszélve annak mértékét. Kiindulva az iskolavezetők közötti személyes kapcsolatokból, a tanú úgy vélte, hogy ezen iskolavezetői találkozón Faddi Mihály, Göbölös Gábor (Vándor Autósiskola), Kránitz Csaba, a Mazsola Autós Tanoda, a Panda Autósiskola és a New Easy Rider Autósiskola biztosan, a Horváth Tanoda győri kirendeltségvezetője pedig elképzelhetően jelen volt. Elmondta továbbá, hogy a győri árképzés nem összevethető a többi kirendeltség árképzésével.
80. A 3. számú védett tanú szintén megerősítette,⁸³ hogy a Biluxban minden hónapban volt kirendeltségvezetői értekezlet, amelyen be kellett számolni a kirendeltségek működéséről, ám ezeken az értekezleteken Vidáné az árazási kérdéseket nem beszélte meg a kirendeltségvezetőkkel. A kirendeltségvezetők csak megkapták, hogy milyen árakat kell alkalmazni, de beleszólásuk nem volt az árképzésbe. Arról, hogy Győrben milyen árak legyenek, Vidáné sosem kérdezte meg a többi kirendeltség vezetőjét.
81. A 2012. április 5-i és 6-i e-mailekkel kapcsolatban a 3. számú védett tanú is azt vallotta, hogy azok egyértelműen nem egy kirendeltségvezetői értekezletre utalnak, az a győri vagy megyei autósiskolák vezetőinek találkozója vonatkozik. Ő, mint a Bilux kirendeltségvezetője sosem vett részt ilyen tárgyú kirendeltségvezetői találkozón. Vallomása szerint Vér György személyére való utalás is egyértelműen jelzi, hogy iskolavezetői találkozóra vonatkoznak az e-mailek. Kérdésre válaszolva elmondta, hogy Vidáné ki nem állhatta Vér Györgyöt, szó sem volt olyanról, hogy áthívják oktátónak. Megerősítette ugyanakkor, hogy Radványit át akarta hívni, és ebben szerepet játszott az oktatói hiány. Értelmezése szerint az, hogy az e-mail szerint Vidáné megpróbálja megemelni a „B-t”, arra vonatkozik, hogy a tanfolyamdíjat akarja emelni. Azért kellett ezt két lépésben tervezni, mert a többi résztvevő esetleg nem akart belemenni az emelésbe. Pusztán a Bilux saját árának megemeléséhez nem kellett a többi iskola beleegyezése, ezért nem kellett volna találkozót összehívni.
82. Az egyes eljárás alá vontaknak az e-mailekkel kapcsolatos nyilatkozatait a határozat V. fejezete tartalmazza.

⁸² A jegyzőkönyv tévesen 2. mellékletként jelöli a bemutatott e-mailt. A 2. melléklet azonban a Bilux jogi képviselőjének meghatalmazása. A tévedés oka a 4. mellékleten látható, bekarikázott 2-es megjelölés.

⁸³ Vj/40-70/2013. 3. oldal

IV. 4. A tanfolyami árak emelése

IV. 4. 1. A 2012. május 3 és június 4 közötti emelés (a továbbiakban: májusi emelés)

83. A 2012. április 5-i megállapodást követően az autósiskolák döntő többsége⁸⁴ azonos nagyságrendű emelést hajtott végre. A 2012. májusi emelések mértéke nagyon hasonló volt, nevezetesen 10.000 Ft körül szóródott a 7.950 Ft-os (ATI), ill. 8.000 Ft-os (Szücsi, Stern) alsó érték és a 10.200 Ft-os (Qualitat), illetve 10.500 Ft-os (New Easy Rider) felső érték közötti sávban, akként, hogy 6 vállalkozás is pontosan 10.000 Ft-tal emelt (Szabó Károly, Göbölös Gábor, Mazsola, Horváth Tanoda, Schreiner, Roncz József).
84. Figyelemmel arra, hogy a májusi emelés előtti árak is jellemzően egy szűk sávban – 129.000-132.000 Ft – helyezkedtek el, a nagyságrendileg azonos mértékű emelés fenntartotta az alkalmazott árak hasonlóságát, sőt – a korábbi 3.000 Ft-os szórást csökkentve – még közelítette is az áremelés utáni értékeket.
85. Valamennyi emelésre gyakorlatilag egy hónapon belül került sor, de ezen belül két jellemző emelési időszak figyelhető meg.
86. A 2012. májusi emelések első csoportja egy rövid időszakon, nevezetesen a 2012. május 3. és május 20. között eltelt 17 napon belül valósult meg.⁸⁵ A májusi első emelések eredményeként 138.000 – 140.000 Ft közötti árak alakultak ki.
87. Az alábbi táblázat azoknak az eljárás alá vontaknak az adatait tartalmazza, amelyek 2012. május első három hetében indítottak olyan tanfolyamot, amelyen már a megemelt árakat alkalmazták.

	Korábbi ár	A korábbi árat alkalmazó utolsó tanfolyam indulásának időpontja	Új ár	Az emelt árat alkalmazó első tanfolyam indulásának időpontja
Bilux	129 000 Ft	2012. május 2. ⁸⁶	138 000 Ft	2012. május 3.
Göbölös Gábor (Vándor Autósiskola)	129 000 Ft	2012. május 7.	139 000 Ft	2012. május 20.
Horváth Tanoda	129 000 Ft	2012.május 14.	139 000 Ft	2012.június 14. ⁸⁷
New Easy Rider	129 000 Ft	2012.április 23.	139 500 Ft	2012. május 14.
Qualitat	129 000 Ft	2012. május. 9.	139 200 Ft	2012. május 12.
Szücsi Autósiskola	132 000 Ft	2012. április 23.	140 000 Ft	2012. május 13.
Szabó Károly (Charlie Autósiskola)	129 000 Ft	2012. április 11.	139 000 Ft	2012. május 16.
Roncz József	129 000 Ft	2012. április 21.	139 000 Ft	2012. május 17.

⁸⁴ Az eltéréseket a 89-90. pontok ismertetik.

⁸⁵ A dátumok nem az áremelés elhatározásának időpontját, hanem azoknak a tanfolyamoknak az indulási időpontját jelzik, amelyen már emelt összegű díjat fizető hallgatók vettek részt.

⁸⁶ A tanfolyamra, még május 1-je előtt kötötték meg a szerződést, a május 2-án érkező tanulók, már a megemelt árral szerződtek.

⁸⁷ Az árat nyilatkozata szerint 2012. 06. 01-től kezdte hirdetni

88. A 2012. májusi emelések második csoportja egy még rövidebb időszakon, nevezetesen 15 napon belül valósult meg május 21. (ATI) és június 4. (Mazsola) között.

A májusi második emelési „hullám” 139.000 – 140.000 Ft közötti árszínvonalat eredményezett az ekkor díjat emelő vállalkozásokat (Mazsola, Stern László, Schreiner Zsolt, ATI) figyelembe véve.

89. Az áremeléssel elért árszínvonal többiekétől eltérő mértéke alapján külön kell említeni Koczka Józsefet, Kránitz Csabát és a Pandát.

- Koczka József az első időszakban (május 14.) megvalósított emeléssel azt a 129.000 Ft-os árszintet érte el, amelyet a többiek megemeltek a májusi emelés során
- Kránitz Csaba a második emelési hullámhoz képest is később (szeptember 25-én) emelt árat, és bár az áremelés mértéke a többiekénél nagyobb (20.000 Ft) volt, a kezdeti alacsony (95.000 Ft-os) ára miatt az emelést követően is alacsonyabb árakkal (115.000 Ft) dolgozott.
- A Panda a többiektől valamivel kisebb mértékű (5.000 Ft-os) áremelést hajtott végre, melynek eredményeként – a kezdeti alacsony (99.000 Ft-os) ára miatt is – a többiekénél alacsonyabb (104.000 Ft) lett az új ára 2012. május 18-án.

IV. 4.2. A 2012. október 26. és december 31. közötti emelés (a továbbiakban: novemberi áremelés)

90. A májusi áremelést egy második áremelés követte 2012. október 26-a és 2013. január 1-je között. Itt is figyelembe kell venni azt, hogy a dátumok nem az áremelés elhatározásának időpontját, hanem azoknak a tanfolyamoknak az indulási időpontját jelzik, amelyen már emelt összegű díjat fizető hallgatók vettek részt.

91. Az áremelés ebben az időszakban is a 10.000 Ft körüli mértéket mutatta (Horváth Tanoda, New Easy Rider, Qualitat, Szabó Károly, Göbölös Gábor), bár valamelyest nagyobb volt a szórás, mint a májusi áremelés során: az alsó érték 6.000 Ft⁸⁸ (Szűcs József), míg a felső 13.000 Ft (Bilux) volt.

92. Az alábbi táblázat azt tartalmazza, hogy az egyes autósiskolák mely tanfolyamukon alkalmaztak először megemelt árakat.

	Korábbi ár	Az utolsó tanfolyam indulásának időpontja ahol a korábbi ár alkalmazásra került	Új ár	Az emelt árat alkalmazó első tanfolyam indulásának időpontja
Bilux	141 000 Ft	2012. november 5.	154 000 Ft	2012. november 15.
Göbölös Gábor (Vándor Autósiskola)	139 000 Ft	2012. november 7.	150 000 Ft	2012. november 17.
Horváth Tanoda	139 000 Ft	2012. ⁸⁹	149 000 Ft	2012. november 1.
New Easy Rider	139 500 Ft	2012. október 13.	149 500 Ft	2012. november 8.
Qualitat	139 200 Ft	2012. október 18.	149 400 Ft	2012. november 11.
Szücsi Autósiskola	146 000 Ft	2012. október 8.	152 000 Ft	2012. október 26.

⁸⁸ Az ATI 5.000 Ft-os emelése csak látszólag alacsony, mert nem sokkal később újabb 5.000 Ft-os emelést hajtott végre.

⁸⁹ Nem ismert, de 2012. szeptember 24-én még 139.000. Ft-os díjra kötött szerződést (0075/0007) a Vj/40-118/2013. sz. beadványa szerint.

ATI	139.950 Ft	2012. május 21. ⁹⁰	149.900 Ft	2012. november 14
-----	------------	-------------------------------	------------	-------------------

93. A 2012. novemberi emelés második hullámában a Mazsola 2012. november 27., Stern László 2012. november 29-én, Szabó Károly (Charlie Autósiskola) 2012. december 3.-án emelt árat.
94. Az áremeléssel elért árszínvonal többiekétől eltérő mértéke alapján külön kell említeni, Kránitz Csabát a Pandát és Schreiner Zsoltot.

- Kránitz Csaba később (2013. február 1-jén) emelt árat, és bár az áremelés mértéke a többiekénél nagyobb (15.000 Ft) volt, a kezdeti alacsony (115.000 Ft-os) ára miatt az emelést követően is alacsonyabb árat (130.000 Ft) ért el, amit két további áremeléssel (2013. március) igazított a 149.000 Ft-os jellemző árszínthez.
- A Panda valamivel kisebb mértékű (5.000 Ft-os) áremelést hajtott végre, melynek eredményeként – a kezdeti alacsony (104.000 Ft-os) ára miatt is – a többiekénél alacsonyabb (109.000 Ft) lett az új ára.
- Schreiner Zsolt 2013. január 1. napján 144.000 Ft-ra emelte korábbi 139.000 Ft-os árát.

95. Egyáltalán nem emelt árat 2012-ben

- Roncz József és
- Koczka József.

V.

Az eljárás alá vontak által előadottak

V.1. Az előzetes álláspont előtt tett nyilatkozatok

96. Az eljárás alá vont vállalkozások a vizsgálat során benyújtott írásos adatszolgáltatásaik, valamint szóbeli meghallgatáson tett előadásaik révén az ismertetésre kerülő nyilatkozatokat tették.

Valamennyi eljárás alá vont elismerte, hogy az iskolavezetők találkoznak a Kormányhivatal Közlekedési Hatósága által évente akár többször is összehívott találkozókra, melyek célja elsősorban a jogszabályi változásokról, továbbképzésekről illetve egyéb a szakma szempontjából közérdekű kérdésekről való tájékoztatás. Emellett informális módon, munkavégzés közben, például vizsgákon vagy akár szabadidőben is találkoznak egymással az iskolavezetők és oktatók. Az eljárás alá vontak tagadták ugyanakkor, hogy e találkozók versenykorlátozó tartalmúak lettek volna, illetőleg a legtöbb vállalkozás kifejezetten tagadta azt is, hogy az iskolavezetők között versenykorlátozó célú, szervezett találkozók jöttek volna létre.

V.1.1. ATI

97. Miltner András az e-mailekkel kapcsolatban meghallgatásán előadta⁹¹, hogy 2011 szeptemberéről külföldi kiküldetésen vett részt, ahonnan csak 2012 májusának végén érkezett haza. A céget 2012

⁹⁰ Ettől az időponttól alkalmazta a korábbi árat, nem ismert annak a tanfolyamnak a kezdő időpontja, amikor ezt a korábbi árat még utoljára alkalmazta.

⁹¹ Vj/40-176/2013. 3. oldal

márciusában örökölte meg édesapjától. 2012 áprilisában az iskolát Rigó Károly vezette, aki Mosonmagyaróváron él és dolgozik, az iskola vezetését is csak azzal a feltétellel vállalta el, hogy Mosonmagyaróváron kirendeltséget nyithat. Előadta továbbá, hogy Nagy Eszter - akire az e-mail⁹² hivatkozik - 2012 áprilisában még nem dolgozott náluk. Állítása szerint az, hogy ő maga is megemelte az első májusi tanfolyama árát azzal magyarázható, hogy megnézte a többiek honlapját, és annak alapján emelte meg az árat. Mivel a tanfolyamuk május 21-én indult volt ideje ezt megnézni.

V.1.2. Bilux

98. Vida Zoltánné meghallgatásán előadta,⁹³ hogy a szövegben szereplő „iskolavezető” kifejezés valójában a Bilux soproni, kapuvári kirendeltségvezetőit jelentette, és az e-mailek arra vonatkoztak, hogy a Bilux saját iskolavezetőivel kívánta az árak felfelé mozdítását megbeszélni. Arra a felvetésre, hogy Vér György nem volt a Bilux kirendeltségvezetője, így az ő említése e magyarázatot cáfolja azt adta elő, hogy Németh Cs. László szeretne volna, hogy Vér György náluk dolgozzon, ő pedig beblöffölte, hogy nem lesz ott a találkozón, mert valójában nem is beszélt Vér Györggyel.
99. A második e-mail tekintetében a Bilux az alábbiakra hivatkozott:⁹⁴
- Vér György oktatói átcsábításának szándéka abból fakadt, hogy míg korábban évi 40-50 új oktató is érkezett, addig ma már nincs oktatói képzés, ezért ha van másik vállalkozásnál jó oktató, akkor azt szívesen látják a Biluxnál.
 - Az árak honlapon való megjelenítésének igénye pedig szerint az azért fogalmazódott meg a Bilux kirendeltségvezetői részéről, mert nagy nyomás nehezedett rájuk a tanulók telefonos érdeklődése miatt. A Vér György alól kimenő oktatók és a Bilux árképzése közötti kapcsolatról úgy nyilatkozott, hogy *„akkor kevés oktatónk volt és éppen erről a pár emberről volt szó”*.
 - Arra a kérdésre, hogy miért lett volna szükséges a kirendeltségvezetők hozzájárulása a győri árak emeléséhez, ami az igazgató hatásköre, úgy válaszolt, hogy a Biluxban nincs diktatúra, és a kirendeltségvezető meggyőzheti az igazgatót, hogy az ő kirendeltségén nem indokolt az áremelés. Elmondta továbbá, hogy a győri tanulók 20.000 forintos árkülönbség esetén már átjárnak Csornára vagy Mosonmagyaróvárra. Szerinte a győri iskolák effektíve versenyben vannak a többi megyei iskolával. Annak magyarázatául, hogy Vér György oktatóinak átcsábítása lehetővé tenné a tanfolyamdíj 149.000 forintra emelését a Bilux először azt válaszolta, hogy Vér György iskolája nem releváns az árképzés szempontjából. A vizsgálók felhívták a figyelmét, hogy ez az állítás ellentétben áll az e-mail értelmével, mert a *„Ha Vér alól kimennek az oktatók, mi ki fogunk bírni 149.000 forintot”* mondat azt jelenti, hogy Vér György oktatóinak átcsábítása igenis befolyásolja az árakat. Ekkor az ügyfél előadta, hogy 10 évvel korábban a piacon markáns tényező volt Vér György iskolája (Magyar Autóklub autósiskola), mindig is ott volt a legalacsonyabb a tanfolyamdíj. A Bilux volt igazgatója ezért próbálta megakadályozni, hogy ez az iskola újra megerősödjék, és a stratégia az volt, hogy át kell csábítani az oktatókat onnan a Biluxba. Németh Cs. László véleménye szerint amennyiben a Magyar Autóklub meggyengül, könnyebb áremelést végrehajtani a piacon. Az ügyfél hangsúlyozta ugyanakkor, hogy jelenleg a Magyar Autóklub már nem tekinthető piaci tényezőnek. Ezt követően hozzátette, hogy nem tudja miért feltétele Vér György oktatóinak átcsábítása ahhoz, hogy 149.000 forintra tudják emelni a B kategóriás tanfolyam árát.

V.1.3. Göbölös Gábor

100. Göbölös Gábor szerint 2012. április 5-én valószínűleg nem volt találkozó. Ügyfélmeghallgatás során tett nyilatkozata szerint azért sem lehetett találkozó, mivel Vidáné ekkor még nem is volt ügyvezető,

⁹² Mind az április 5-i, mind az április 6-i e-mail említi.

⁹³ Vj/40-39/2013. sz. jegyzőkönyv

⁹⁴ Vj/40-39/2013.

„ő csak Németh Cs. László halála után került oda”. Az e-mailek kapcsán elmondta, hogy emlékezete szerint ebben az időszakban nem is ezen az áron dolgozott a Bilux. Elképzelhetőnek tartja ugyanakkor, „mivel Németh Cs. Lászlóról tudni kell, hogy ő akkor már nagyon beteg volt, hogy Vidáné nem akart neki bánatot vagy fájdalmat okozni, ezért írta, hogy összeültek az iskolavezetők.”⁹⁵

101. Göbölös Gábor jogi képviselője a meghallgatáson⁹⁶ előadta továbbá, hogy az iskolák között erős a rivalizáció, és vannak akik nemtelen eszközökkel próbálnak előnyhöz jutni. Véleménye szerint „a valótlan állítások, amelyek ezekben az e-mailekben megjelentek, lehetnek ennek a motivációnak az eredményei”.

V.1.4. Horváth Tanoda

102. A Horváth Tanoda - állítása szerint - az árakról az iskolák honlapjáról tájékozódik, ugyanakkor nem minden autósiskola honlapját figyeli, véletlenszerűen választ közülük. Soha nem szokott a legalacsonyabb áron dolgozni, mivel a minőséget tartja szem előtt. Az e-mailekkel kapcsolatban előadta⁹⁷, hogy a Bilux a legnagyobb versenytársuk, és nincs tudomása arról, hogy a győri kirendeltségvezető ott lett volna a találkozón. Szerinte „az iskolavezetők képtelenek lennének bármiben is egyetérteni, legutóbb egy konferencián még az ebéden is összevesztek”. Elképzelhetőnek tartotta, hogy a Bilux át akarta volna csábítani Vár Györgyöt, de azt már nem, hogy meg is állapodtak volna.

V.1.5. Koczka József

103. Koczka József ügyfélmeghallgatása során⁹⁸ elmondta, ha voltak is ilyen találkozók őt azokra nem hívták meg. Önmagát kicsinek tartja a piacon ahhoz, hogy őt ilyesmibe érdemes legyen belevonni. Arról azonban tudomása van, hogy a rutinpályán a felügyeletnél beszélgetnek a kollégák, és ilyenkor óhatatlanul előkerülnek olyan kérdések, hogy mekkora az alapdíj. Amikor összefutnak az oktatók, iskolavezetők is akár, akkor szó van arról, hogy mekkorák az árak, szóba kerül, hogy számottevően ne legyen kevesebb egyik ára a másikénál. Hallomásból tudta, hogy Vidáné „erősíteni akar” az árakon.

V.1.6. Kránitz Csaba

104. Kránitz Csaba ügyfélmeghallgatásán⁹⁹ előadta, hogy az iskolavezető kifejezés számára azokat fedi, akik egy adott autósiskolát vezetnek. Az iskolavezető nem feltétlen jelenti a gazdasági irányítót is, de a szakmait igen. A konkrét e-mailekkel kapcsolatban előadta, hogy nem igaz, hogy ott lett volna a találkozón, és nem tudott a találkozóóról. Állítása szerint, amikor fiatal pályakezdő volt megpróbált eltérni a piaci áraktól, de nem működött, azóta piackövető árakat próbál alkalmazni. Állítása szerint korábban nem figyelte a piaci árak alakulását. Mostanában nézegette és látta, hogy néhányan megint felfele mozdultak el, ugyanakkor ő ezt a SZAKOE¹⁰⁰ ajánlásának tudja be.

⁹⁵ Vj/40-48/2013. 2. oldal

⁹⁶ Vj/40-48/2013. 2. oldal

⁹⁷ Vj/40-82/2013. 4-5. oldal

⁹⁸ Vj/40-99/2013. 2-3. oldal

⁹⁹ Vj/40-56/2013.

¹⁰⁰ Szakoktatók Országos Érdekvédelmi Egyesülete

V.1.7. Mazsola

105.A Mazsola autósiskola úgy nyilatkozott, hogy nincs tudomása arról, hogy 2012-ben lett volna találkozó a Biluxnál. A 2012. április 5-i és 6-i e-mailek vonatkozásában előadta,¹⁰¹ hogy *„árakról beszélünk, persze, de nem úgy, hogy eldöntjük, hogy akkor most 150.000 legyen a díj. Bizonyos szinten mindenki kartellezik, a pékek a taxisok is. Nem tudom kik voltak ott ilyen találkozókon, mert én nem voltam ott. Nekünk a szakmáért kell tartanunk a hátunkat, mert meg kell védeni az oktatót, 1000 forintból nem tud tankolni. Pesten voltak ilyen lehetetlen árak, hogy 70000 forint. Mindenki beszélget az árakról, szerintem erről nem titok beszélgetni. Hogy összehívták az egész iskolát, azt nem tudom. Csak akkor tudok többet fizetni az oktatónak, ha emelünk a díjon. Nem tudom, hogy mindenki egyszerre emelt-e. Lehet, hogy pár hónap eltéréssel emeltek. Nem hiszem, hogy valaki ezt mondta volna, hogy egyszerre kell emelni”*.

V.1.8. New Easy Rider

106.A New Easy Rider a helyszíni kutatás során tett nyilatkozatában¹⁰² előadta, hogy az autósiskolák nem szoktak összejárni egyeztetni, de elismerte, hogy az iskolavezetők különböző alkalmakkor, így vizsgákon, továbbképzéseken, a Felügyelet által összehívott egyeztetéseken beszélgetnek egymással, egyebek mellett az árakról és költségekről is. Ez *„jellemzően abban ölt testet, hogy az interneten fent lévő árak egymás előtt is ismertek, így tudják a tanfolyamdíjaikat megfelelő szintre belőni. Akinek nincs fenn az ára az interneten, azt szakmai körökben nem szeretik, és egymásnak szóvá is teszik”*. Ugyancsak elismerte, hogy ugyan szervezett találkozó nem volt a New Easy Ridernél, de van, hogy a kollégák más iskoláktól *„bejönnek beszélgetni”*. A konkrét e-mailek ismeretében is fenntartotta¹⁰³, hogy nem járt a Biluxban 2012. április 5-én, a találkozó nyilatkozata szerint nem vett részt, továbbá nem tartotta valószínűnek, hogy az iskola képviselőjében más ott lett volna. Állítása szerint nincs tudomása arról, hogy más autósiskolák találkoznának.

V.1.9. Panda

107.A Panda autósiskola az árképzése kapcsán elismerte, hogy árképzésükben alapvetően a Biluxhoz, mint a legdominánsabb versenytársukhoz igyekeznek közelíteni, azonban ezt - állítása szerint - viszonylag ritkán sikerül megvalósítania¹⁰⁴. Tagadta, hogy ott lett volna a megbeszélésen, vagy tudomása lett volna annak megtörténtéről¹⁰⁵. Nyilatkozata szerint *„elég egyértelműnek tűnnek ezek az iratok, de erről nem tudok semmit.”* A Panda is felvetette annak lehetőségét, hogy az e-mailek a Bilux kirendeltségeire vonatkoznának, ugyanakkor, maga is elismerte, hogy Vár György említése nem illik ebbe a magyarázatba.¹⁰⁶

V.1.10. Qualitat

108.A Qualitat nyilatkozata szerint a találkozóknak nem is lenne értelme, mivel a honlapok alapján enélkül is pontosan tudja, hogy ki hogyan áraz. Árat egyébként a saját maga által végzett költségkalkulációk figyelembevételével határozza meg. A konkrét e-mailek kapcsán csak annyit jegyzett meg, hogy a

¹⁰¹ Vj/40-99/2013. sz. 3. oldal

¹⁰² Vj/40-5/2013. sz. 8. oldal

¹⁰³ Vj/40-63/2013. sz. jegyzőkönyv 2. oldal

¹⁰⁴ Vj/40-20/2013. sz. irat 2. oldal

¹⁰⁵ Vj/40-20/2013. sz. irat 4. oldal, Vj/40-101/2013. 3. oldal

¹⁰⁶ Vj/40-101/2013. sz- irat 3. oldal

találkozón nem vett részt¹⁰⁷. Meghallgatásán előadta továbbá, hogy Vida Zoltánnéhoz meg sem próbált közeledni. Állítása szerint „Németh Cs. László még simulékonyabb volt, hozzá lehetett közeledni, de a mostanival nem. Mivel nem oktat ezért úgy sem találkozunk vele, mint a többi iskolavezetővel, akivel összefutunk az oktatás során”.¹⁰⁸

V.1.11. Roncz József

109. Roncz József nyilatkozata szerint sohasem beszélt Vida Zoltánnéval, és utoljára 1982-ben járt a Biluxban amikor a jogosítványát szerezte¹⁰⁹. A tanfolyami árakról az internetről szokott tájékozódni, illetve időnként fedőnéven kér ajánlatot a Biluxtól. Azzal érvelt továbbá, hogy a GVH által kifogásolt áremelés csak a honlapján jelent meg, a valóságban nem, vagy csak elvétve alkalmazta azt, mivel az áraiból mindig jelentős kedvezményeket adott¹¹⁰.

V.1.12. Schreiner Zsolt

110. Schreiner Zsolt ügyfélkénti meghallgatása¹¹¹ alatt bemutatta határidőnaplóját,¹¹² amelynek bejegyzése szerint azon a napon 16:00-tól gyakorlati oktatást tartott, kétszer 50 percben. Ezt követően, 17:40-kor pedig KRESZ órát tartott 20:05-ig. A KRESZ elméleti képzést a Közlekedési Hatóság felé le kellett jelentenie. Véleménye szerint a szakmán belül az iskolavezető azokat jelenti, akiknek autósiskolája van vagy iskolavezetői végzettséggel rendelkeznek vagy egy városi iskolát vezetnek. Az árakkal kapcsolatban előadta továbbá, hogy az autósiskolák többsége feltünteti az árát a honlapokon, ami nagyon egyszerűvé teszi az árak figyelését. Véleménye szerint ebben a szakmában nem lehet megverni a másik iskolát árakkal.

V.13. Stern László

111. Stern László meghallgatásán¹¹³ előadta, hogy egyszemélyes, kicsi autósiskolája van, így nincs köze az egyeztetésekhez. Nincs továbbá tudomása arról sem, hogy a nagyobb autósiskolák között lett volna valamilyen egyeztetés. Véleménye szerint „elég erős a verseny, nem hiszem, hogy leülnének barátilag egyeztetni”.

V.1.14. Szabó Károly

112. Szabó Károly meghallgatásán¹¹⁴ úgy nyilatkozott, hogy a költségeket összeségében figyeli és ez alapján dönt az áremelésről, de figyeli a piac magatartását is: a többiek árai, mivel azok publikusak, szintén befolyásolják az árképzését. Az e-maileket a Bilux belső ügyének tartotta, amelyekből semmilyen következtetést nem tud levonni. Nem tudott magyarázattal szolgálni azonban arra, hogy ha belső ügy, akkor Vár Györgynek miért kellett volna ott lennie.

V.1.15. Szücs József

113. Szücs József meghallgatásán úgy nyilatkozott, hogy az autósiskolák figyelik, hogy ki hogyan változtat az árain, és ez az interneten ellenőrizhető is. Nyilatkozata szerint egy domináns cég van a Bilux és

¹⁰⁷ Vj/40-62/2013. sz. irat 3. oldal

¹⁰⁸ Vj/40-62/2013. sz. irat 4. oldal

¹⁰⁹ Vj/40-177/2013. 4. oldal

¹¹⁰ Vj/40-177/2013. 3. oldal

¹¹¹ Vj/40-55/2013. számú irat

¹¹² Vj/40-55/2013. számú irat 2. melléklete

¹¹³ Vj/40-102/2013. sz. jegyzőkönyv

¹¹⁴ Vj/40-81/2013.

mindenki őket figyeli. Bár a Bilux árai nincsenek fenn a honlapon, ha átjön egy tanuló elmondja. Állítása szerint „az árakról legalábbis nagyjából mindenki tud”. A konkrét e-mailek kapcsán elmondta, hogy elképzelhetőnek tartja, hogy Vidáné a kirendeltségvezetőit szólította iskolavezetőnek. Tudomása volt arról, hogy Vidánénak voltak olyan tervei, hogy az emberek átcsábításával megszűnjön a Magyar Autóklub autósiskola. Véleménye szerint itt egy egyszerű üzletpolitikáról lehetett szó, Vidáné megpróbálta elcsábítani a konkurenciától Nagy Esztert és Radványi Tamást. Nyilatkozata szerint „minden kirendeltség egy kis birodalom, őket szokták iskolavezetőnek hívni”.¹¹⁵

V.2. A tárgyaláson tett nyilatkozatok

- 114.A Bilux Kft. jogi képviselője, dr. Csizmadia Zoltán ügyvéd felhívta a figyelmet arra, hogy az egyes autósiskolák által alkalmazott ár, a többi autósiskola számára ismert volt, ezért nem is volt szükség egyeztetésre.
- 115.Dr. Horváth Zoltán ügyvéd valamennyi általa képviselt cég nevében felhívja a figyelmet arra, hogy Kocka József idézett nyilatkozata¹¹⁶ nem jelenti azt, hogy megállapodtak volna bármilyen árban is az autósiskolák között.
- Emlékeztetett továbbá arra, hogy egy GKM rendelet kötelezővé teszi az iskoláknak képzési áraik feltüntetését weblapjukon, tehát ennek a szorgalmazása csak jogszabályi kötelezettség teljesítésére irányult.
- 116.Kérdésre Csorba Jenő (QUALITAT) elmondta: Változó a diákok száma, ezáltal a bevétel nagysága is. Egyik autósiskola sem engedheti meg magának, hogy a piacvezető árait ne figyelje, és ne kövesse, lehetőség szerint azonnal, de legalábbis heteken belül, ugyanis komoly kiesést jelentene saját árbevételeiből, ha nem követné a piacvezető által megvalósított áremelést. dr. Horváth Zoltán is megerősítette azt, hogy ez egy speciális szakma, ahol sajátos törvényszerűségek alakultak ki a gyakorlatban, így működik az áralkalmazás.
- 117.Szűcs József felhívta a figyelmet arra, hogy a szakmában nem csak a költségek mérvadóak, hanem fontos a jó hír és a pozitív tapasztalatok is. A szolgáltatás részben szakma, részben pedagógia. A potenciális tanuló körül néz a piacon és informálódik az árakról. Az alacsonyabb árajánlatot szokták is jelezni. Ilyen helyzetben az autósiskola el fog térni a meghirdetett ártól, azért, hogy megszerezze a jövőbeli tanulót. Pesten a túlkínálat és kereslet miatt az áraknak nagyobb a szerepe, Győrben a személyes kapcsolatnak és az oktatásnak.
- 118.Dr. Horváth Zoltán elmondta kérdésre, hogy 1995-ben alakult a Járművezető Szakoktatók Országos Érdekképviselő Egyesülete, melynek feladata a szakoktatók és az iskolavezetők képzése. Többek között versenyjogi ismereteket is oktattak. Több ezer fős szervezet. Az egyesület mellett idővel több szervezet jött létre. A Szakoktatók Országos Érdekvédelmi Egyesülete is egy ilyen szervezet. Véleménye szerint a Szakoktatók Országos Érdekvédelmi Egyesülete nem tett közzé kötelezően alkalmazandó árakat, legfeljebb ajánlás formájában publikálhatott ilyeneket. Egyes autósiskolák számla nélkül nyújtanak szolgáltatást, így olcsóbban tudják adni termékeiket. Többnyire hasonló típusú gépkocsikon zajlik az oktatás, amiknek a fenntartási költségei is hasonlóak. Van tehát racionalitása annak, hogy a szabályszerűen működő cégek ára hasonlóak.
- 119.A Bilux megítélése szerint az eljárás a Biluxra volt kihegyezve (védett tanúk, e-mailek, Vidáné). Az azonos árak kialakulásához nem volt szükség egyezség kötésére, hiszen a tanulók száma és a piac törvényszerűségei alakítják az árakat. A védett tanúk nyilatkozatai és az e-mail-ek nem adnak elég bizonyítékot arra, hogy kétséget kizáróan alá legyen támasztva a jogsértés. A valóság távol van attól, amit az előzetes álláspont tartalmaz. 15 eljárás alá vont egybehangzóan tagadja azt, hogy egyeztetésre került volna sor. Kis város lévén ismerik a 3 védett tanú személyét, akik közül az egyiknek munkajogi

¹¹⁵ Vj/40-103/2013.

¹¹⁶ 103. pont

vitája volt a Bilux Kft.-vel, amelyet elveszített. Vidané számára azt jelezte, hogy jelen eljárásban adott nyilatkozata a per kimenetelétől függhet. Indítványozza azt, hogy a védett tanúk nyilatkozatait a GVH eljáró versenytanácsa zárja ki a bizonyítékok közül. A jogsértés ténye nem került egyértelműen és kétséget kizáróan bizonyításra. Az Előzetes álláspont 15-17. oldalán szereplő táblázatok nem tüntetik fel mind a 15 eljárás alá vont árképzési gyakorlatát. 7-8 szereplőre vonatkoznak az adatok. Ebből arra a következtetésre jut, hogy talán a GVH is aggályosnak tartja az összes szereplő együttes árvaltoztatását, és hogy bármiféle egyeztetésre került volna sor mind a 15 eljárás alá vont tekintetében.

120. Emlékeztetett arra, hogy kérték a GVH által elrendelt, a Bilux számláira vonatkozó biztosítási intézkedés korlátozását, mivel az ellehetleníti a Kft. működését. Álláspontja szerint nagyobb összeg került zárolásra, mint a Bilux-szal szemben kiszabható legnagyobb bírság, nevezetesen a győri B kategóriás képzésekből származó árbevétel 10%-a.
121. Dr. Horváth Zoltán az általa képviselt valamennyi cég nevében jelezte, hogy nem tartja elfogadhatónak az Előzetes Álláspontban foglalt jogi értékelést, részben mert iratellenes, részben mert a bizonyítékok nem támasztják azt alá. Az e-mail-ek nem bizonyítják, hogy megállapodásra került volna sor és kik vettek volna részt abban. Csatlakozott a Bilux Kft. képviselőjének álláspontjához, amit az Előzetes Állásponttal kapcsolatosan fejtett ki, kiemeli, hogy elfogultsággal vádolhatók a védett tanúk, ezért indítványozza a nyilatkozatuk kizárását a bizonyítékok közül. Emlékeztet arra, hogy az előzetes álláspont is néhol úgy fogalmaz, hogy „a tanú úgy vélte”, tehát nem első kézből szerzett tudomás került rögzítésre. Dr. Horváth Zoltán azt az aggályát osztja meg, hogy a feljelentőnek az volt a célja, hogy versenytársait kiszorítsa a piacról. Indítványozza, hogy a GVH derítse fel ezt a lehetséges indítékot. A kihallgatások során a 15 eljárás alá vont közül egyikük sem tett olyan nyilatkozatot, ami alátámasztaná az Előzetes Álláspontban rögzített jogi értékelést. Egy dokumentum sem támasztja alá, hogy összehangolták volna a magatartásukat a győri autósiskolák. Párhuzamos magatartásról volt szó, részben az interneten elérhető (nyilvános) árak ismerete, részben a spontán hasonló árképzés eredményeként születtek hasonló árak. Van annak racionalitása, hogy az árak nem térnek el jelentősen. Álláspontja szerint nem került bizonyításra az eljárás alá vontak magatartásának célzatossága, sem az, hogy bármiféle hatást váltott volna ki ez a magatartás az érintett piacon. Eltúlzottnak találja az előzetes álláspontban található azon értékelést, mely szerint az eljárás alá vontak terhére rója az eljáró versenytanács azt, hogy nincs más ésszerű magyarázat az árak emelkedésére, mint az hogy egyeztetették az árakat és megállapodtak az áremelésben. Kifogásolja azt, hogy az előzetes álláspont jogsértést kíván megállapítani és azt súlyosnak minősíti, amelyre nincs valós indok. Figyelmeztet arra, hogy egy esetleges negatív elbírálás alapul szolgálhat arra, hogy az autós iskolák képzési engedélyét visszavonják, ami sok ember megélhetését veszélyeztetné. Indítványozta, hogy a Versenytanács az eljárást szüntesse meg bizonyítékok hiányában.
122. Kránitz Csaba jelezte, hogy nem követett el jogsértést, és észrevételezte, hogy az eljárás időkiesést és egyéb kellemetlenségeket okoz.
123. A QUALITÄT GÉPJÁRMŰVEZETŐ-KÉPZŐ Kft. egyetértett az előzőekkel, nem kívánt hozzátenni további gondolatokat.
124. Szűcs József is egyetértett a korábban elhangzottakkal. Emlékeztetett arra, hogy neki még nem volt kapcsolata a GVH-val. A mai tárgyaláson elhangzottak is azt mutatják, hogy egy ilyen kis piacon nincs szükség áregyeztetésre. A piac eldönti, hogy kik képesek megélni. A költségek magasak: még statisztikai irodai terhek is növelik a kiadásokat. A piacot egymást ismerő kollegák alkotják.
125. A HORVÁTH TANODA részéről elhangzott az a kiegészítő információ, hogy feltételezhetően az egyik védett tanú miután elvesztette munkaviszonyát a Bilux Kft.-nél, bejelentkezett munkára valamennyi eljárás alá vonthoz, és sehol nem vették föl, illetve Szűcs úr jelzi, hogy valószínűleg ő alkalmazta, de 3 hónap után elbocsátotta ezt a személyt.

V.3. A tárgyalást követően tett érdemi nyilatkozatok

V.3.1. Költségek

126. A tárgyalást követően az eljáró versenytanács kérdésére az eljárás alá vontak részletezték, hogy milyen körülmények indokolták az általuk 2012. évben végrehajtott áremelést, ill. áremeléseket. Az 1. sz. melléklet foglalja röviden össze az egyes eljárás alá vontak költségekre vonatkozó nyilatkozatait.
127. Minden eljárás alá vont hivatkozott az üzemanyagáremelésre és – Stern László kivételével - az alvállalkozói/oktatói díjak tarthatatlanságára.
128. A Göbölös, Horváth Tanoda, Kránitz, Qualitat, Szabó és Szűcs eljárás alá vontak nevében készült közös beadványon túl legalább még egy vállalkozás említette az ingatlanfenntartás/energia növekvő költségét (Bilux), az illetékek/kamarai regisztráció díjnövekedését (Schreiner, Stern László)
129. A Göbölös, Horváth Tanoda, kránitz, Qualitat, Szabó és Szűcs eljárás alá vontak nevében készült közös beadvány említette az inflációt és az öregedő járművek növekvő karbantartási költségeit és a helyiségbér növekedését.
130. Többen hivatkoztak arra, hogy 2008 és 2012 között nem tudtak érdemi emelést végrehajtani a gazdasági válság miatt, és így az autósiskolák működése szinte már veszteségesse vált, az alvállalkozók/óraadók óradíja alig 400-500 Ft jövedelmet tartalmazott (Bilux, Panda).
131. Egy-egy vállalkozás nyilatkozott csak úgy, hogy figyelembe vette az alábbi körülmények valamelyikét:
- a képzési létszám folyamatosan csökken (Bilux),
 - irodaszerek, nyomtatványok, tankönyvek, tesztkönyvek, tesztprogramok áremelkedése (New Easy Rider),
 - az ÁFA 25%-ról 27%-ra emelése (New Easy Rider),
 - rutinpálya használati díja (Screiner Zsolt),
 - hirdetőtáblák díjainak növekedése (Screiner Zsolt).
132. Koczka József úgy nyilatkozott, hogy az áremeléseket nem költségeinek növekedése miatt hajtotta végre, hanem azért, mert a többiek árat emeltek. A költségnövekedés kimutatását nem tartotta fontosnak, mivel „árait nem ezek alapján emelte”.

V.3.2. Az előzetes álláspontban jogsértőnek tekintett magatartással kapcsolatos előadások

133. Az ATI – állítása szerint - a 2012. április 5. napján tartott találkozón nem vett részt, arról tudomással nem bírt. Működése során mindvégig önállóan hozta meg piaci döntéseit. Elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan méltányos döntést kért.
134. A BILUX álláspontja szerint „objektívnek egyáltalán nem minősíthető védett tanúk” nyilatkozatára alapítottnak nem lehet jogellenes magatartást megállapítani.
135. A dr. Horváth Zoltán az által képviselt Göbölös Gábor – Horváth Tanoda – Kránitz Csaba – QUALITAT Kft. – Szabó Károly - Szűcs József nevében kijelentette, hogy
- a vállalkozások között semmilyen összehangolt magatartás nem volt.
 - a felek között versenykorlátozó megállapodás nem jött létre.

- a párhuzamos magatartást a körülmények hozták létre.

136. Koczka József beadványában¹¹⁷ csak példálózóan hivatkozott egyes költségei (üzemanyag, fenntartási díjak) növekedésére, de egyértelművé tette, hogy „az áremeléseket nem a költségek növekedése miatt hajtotta végre, hanem - mivel a többiek árat emeltek – úgy döntött, hogy a szakmai múltja és jó hírve alapján követi a helyi árszínvonalat.”
137. A New Easy Rider a költségek növekedésével indokolta a két lépcsőben végrehajtott, alkalmanként még a 10%-ot sem elérő áremelést
138. A Panda Autósiskola által képzettek száma olyan kicsi, hogy – megítélése szerint - teljesen valószínűtlen, hogy bárki versenytársként tekintsen rá. Tanulóik szinte teljes mértékben ismeretségi körből, illetőleg volt tanulóink ajánlásai alapján kerülnek hozzájuk. Sehol, semmilyen formában nem hirdetnek, reklámoznak. Ennek tükrében értelmetlen lenne részt vennie egy megállapodásban, meghívása pedig teljesen ésszerűtlen volna. A Panda nyilatkozata szerint „szerény” áremelésük, amely viszonylag alacsony tandíjra halmozódott, csupán a fenntarthatóság megőrzését szolgálta, alkalmazására a többi autósiskola árnövelése adott lehetőséget.

V. 3.3. A várható jogkövetkezmény mértékével kapcsolatos előadások

139. Az ATI hivatkozott arra, hogy a vizsgált időszakban komoly tapasztalattal és releváns információval nem rendelkezett sem a piaci helyzetről, sem pedig a tanfolyamok árképzési rendszeréről. Az eljárás alá vontakkal nem állt rendszeres és szoros kapcsolatban. Az ATI a 15 vállalkozás közül csak a 10-11. mind a releváns árbevétel, mind a hallgatók létszáma alapján.

VI.

Jogi háttér

140. A Tptv. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed a természetes és a jogi személynek, valamint a jogi személyiség nélküli gazdasági társaságnak – ideértve a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepét is a VI. fejezetben szabályozott magatartások kivételével – (a továbbiakban az előzők együtt: vállalkozás) a Magyar Köztársaság területén tanúsított piaci magatartására, kivéve, ha törvény eltérően rendelkezik.
141. A Tptv. 11. §-a szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése (a továbbiakban együtt: megállapodás), amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet, illetve fejt ki. Nem minősül ilyennek a megállapodás, ha egymástól nem független vállalkozások között jön létre.
142. A Tptv. 11. §-ának (2) bekezdés a) pontja szerint ez a tilalom vonatkozik különösen a vételi vagy az eladási árak, valamint az egyéb üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett meghatározására.
143. A Tptv. 13. §-a értelmében nem esik a tilalom alá a megállapodás, ha csekély jelentőségű. Csekély jelentőségű a megállapodás, ha a megállapodást kötő feleknek és az azoktól nem független vállalkozásoknak az együttes részesedése az érintett piacon a tíz százalékot nem haladja meg, kivéve, ha az

¹¹⁷ Vj/40-245/2013. beadvány

- a) a vételi vagy az eladási árak versenytársak közötti közvetlen vagy közvetett meghatározására, vagy
- b) a piac versenytársak által történő felosztására vonatkozik.

144.A Tpvt. 15. §-a alapján nem függetlenek az egy vállalkozáscsoportba tartozó vállalkozások, valamint azok a vállalkozások, amelyeket ugyanazok a vállalkozások irányítanak. Egy vállalkozáscsoportba tartozik a vállalkozás azokkal a vállalkozásokkal,

- a) amelyeket a 23. § (2) vagy (3) bekezdésében foglaltak szerint önállóan irányít;
- b) amelyek az a) pont szerint irányítják;
- c) amelyeket a b) pont szerinti vállalkozás az a) pont szerint irányít;
- d) amelyeket az a)-c) pont szerinti vállalkozások és a vállalkozás közül kettő vagy több közösen irányít.

145.A Tpvt. 17. §-a szerint mentesül a 11. §-ban foglalt tilalom alól a megállapodás, ha

- a) az hozzájárul a termelés vagy a forgalmazás ésszerűbb megszervezéséhez, vagy a műszaki vagy a gazdasági fejlődés előmozdításához, vagy a környezetvédelmi helyzet vagy a versenyképesség javulásához;
- b) a megállapodásból származó előnyök méltányos része a fogyasztóhoz, illetve az üzletfélhez jut;
- c) a gazdasági verseny velejáró korlátozása vagy kizárása a gazdaságilag indokolt közös célok eléréséhez szükséges mértéket nem haladja meg; és
- d) nem teszi lehetővé az érintett áruk jelentős részével kapcsolatban a verseny kizárását.

146.A Tpvt. 20. §-a szerint annak bizonyítása, hogy a megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.

147. Az eljáró versenytanács a versenyfelügyeleti eljárás érdemét érintően a következő döntéseket hozhatja:

A Tpvt. 77. § (1) bekezdése értelmében az eljáró versenytanács

- a) megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését,
- b) elrendelheti a törvénybe ütköző állapot megszüntetését,
- c) megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását,
- d) a törvénybe ütközés megállapítása esetén kötelezettséget írhat elő, így különösen az ügylet jellegének megfelelő üzleti kapcsolat létrehozásától vagy további fenntartásától való indokolatlan elzárkózás esetén [21. § c) pont] szerződéskötésre kötelezhet,
- e) megállapíthatja, hogy a magatartás nem ütközik a törvénybe,
- f) korábbi határozatát visszavonhatja vagy megváltoztathatja.

148. Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78. §-a alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki e törvény rendelkezéseit megsérti. A Tpvt. 78. § (1) bekezdése alapján a bírság összege legfeljebb a vállalkozás, illetve annak – a határozatban azonosított – vállalkozás-csoportnak a jogsértést megállapító határozat meghozatalát megelőző üzleti évben elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet, amelynek a bírsággal sújtott vállalkozás a tagja. A Tpvt. 78. § (3) bekezdése alapján a bírság összegét az eset összes körülményeire – így különösen a jogsérelem súlyára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértéssel elért előnyre, a jogsértő felek piaci helyzetére, a magatartás felróhatóságára, az eljárást segítő együttműködő magatartására, a törvénybe ütköző magatartás ismételt tanúsítására – tekintettel kell

meghatározni. A jogsérelem súlyát különösen a gazdasági verseny veszélyeztetettségének foka, a fogyasztók, üzletfelek érdekei sérelmének köre, kiterjedtsége alapozhatja meg.

149. A Tpv. 44. § (1) bekezdése alapján a versenyfelügyeleti eljárásra - e törvény eltérő rendelkezése hiányában - a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseit kell alkalmazni a Ket. 15. § (4) bekezdése, 18. §-a, 29. § (3)-(12) bekezdése, 30. § a) és b) pontja, 31. § (1) bekezdés j) pontja, 33/A. §-a, 38. §-a, 43. § (6a) bekezdése, 46. § (2) bekezdése, 47. §-a, 61. § (1) bekezdése, 64. §-a, 68-69/B. §-a, 70. §-a, 71. § (7) bekezdése, 74. § (2)-(5) bekezdése, 75. §-a, 78/A. § a) pontja, 88. §-a, 88/A. §-a, 91. §-a, 93. §-a, 94. §-a, 94/A. §-a, 109. § (2) bekezdése, 116. §-a, 127. § (1)-(5) és (7) bekezdése, 128. § (1) és (3) bekezdése, 130. §-a, valamint 134. § b) és c) pontja kivételével.
150. A Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontja szerint a hatóság az eljárást megszünteti, ha hivatalból eljárásban a tényállás a határozat meghozatalához szükséges mértékben nem volt tisztázható, és további eljárási cselekményektől sem várható eredmény.

VII.

A jogi értékelés általános keretei

151. Az eljáró versenytanács elsőként általános jelleggel ismerteti a jogi értékelés kereteit, amely során – bár a jelen eljárás kizárólag magyar jogalapon folyik – számos esetben hivatkozik az uniós állandó ítélkezési gyakorlatra, tekintettel arra, hogy következetes gyakorlata értelmében azokat – a magyar és uniós versenyjogi normák nagyfokú harmonizációja okán – a Tpv. alkalmazása során is irányadónak tekinti.¹¹⁸

VII. 1. A versenykorlátozó megállapodás tilalma

152. Versenyjogi szempontból nem akkor jön létre egy, a Tpv. 11. §-ába ütköző megállapodás, ha azt a szerződő felek polgári jogi vagy társasági jogi alapon érvényesen aláírják, hanem akkor, amikor a megállapodásban rögzítettek vonatkozóan a felek közötti akarategyezés megállapítható. A versenyjogi értelemben tiltott megállapodáshoz nem szükséges feltétel az, hogy az polgári jogi vagy társasági jogi értelemben érvényes legyen, illetve az sem, hogy az bármilyen írásbeli formát öltön.¹¹⁹ Szükséges és egyben elegendő feltétel, ha az érintett felek akarategyezése megállapítható vagy a felek megállapodásra utaló magatartást tanúsítanak.¹²⁰
153. A jogsértés megállapításához nem szükséges továbbá, hogy a felek előzetesen egy átfogó tervben állapodjanak meg. A törvényi tilalom ugyanis kiterjed olyan, az egyezkedési folyamat során létrejövő be nem fejezett egyetértésekre, részleges és feltételes megállapodásokra, amelyek összességükben vezetnek aztán egy végleges megállapodásra. A jogsértésnek nem feltétele a megegyezésnek megfelelő magatartást kikényszerítő szankciórendszer kidolgozása sem.

¹¹⁸ Az eljáró versenytanács ezen értelmezését támasztja alá a C-32/11. sz. Allianz Hungária Biztosító Zrt. és társai kontra Gazdasági Versenyhivatal ügyben az Európai Bíróság 2013. március 14-én hozott ítéletének 15. pontja is:

„A Legfelsőbb Bíróság először is megállapítja, hogy a Tpv. 11. §-a (1) bekezdésének szövege szinte teljesen megegyezik az EUMSz. 101. cikk (1) bekezdésének szövegével, és a Tpv. 11. §-ának értelmezése – amely rendelkezés a szóban forgó megállapodások tekintetében irányadó – a jövőben ugyancsak hatással lesz az EUMSz. 101. cikk e tagállamban történő értelmezésére. E bíróság egyébiránt kiemeli, hogy nyilvánvaló érdek fűződik ahhoz, hogy az uniós jog rendelkezései vagy fogalmai egységes értelmezést kapjanak.”

¹¹⁹ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét.

¹²⁰ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.564/2007/18. számú ítéletét, vagy a Törvényszék T-41/96. sz. Bayer kontra Európai Bizottság ügyben 2000. október 26-án hozott ítéletet, és a T-49/02-T-51/02. sz. Brasserie Nationale SA és társai kontra Európai Bizottság ügyekben 2005. július 27-én hozott ítéletet.

154. Az Elsőfokú Bíróság¹²¹ hangsúlyozta ahhoz, hogy egy vállalkozások közötti megállapodás az EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének [korábban EK Sz. 81. cikk (1) bekezdés] hatálya alá tartozzon, elegendő a vállalkozások közös szándékának kifejezése, amely arra vonatkozik, hogy a piacon egy bizonyos módon viselkedjenek az árak és az eladási volumenek meghatározása céljából.

VII. 2. Megállapodás és összehangolt magatartás

155. A versenyjog nemcsak a megállapodás révén, hanem az összehangolt magatartással megvalósuló versenykorlátozásokat is tiltja annak érdekében, hogy a versenykorlátozás tilalma a megállapodás szintjét (és formáját) el nem érő, de ugyanúgy tudatos versenykorlátozást magában hordozó összehangolt vagy egyeztetett magatartásokra is kiterjedjen. A versenyjog így tilalmazza a vállalkozások közötti koordináció azon fokát is, amely ugyan nem éri el a megállapodás szintjét, de a gyakorlatban a vállalkozások versenyt veszélyeztető kooperációját jelenti, a vállalkozások közötti együttműködés olyan formáját, amely a verseny, a verseny kockázatainak (azok egy részének) helyébe lép (szándékozik lépni).
156. A bírói gyakorlat szerint az összehangolt magatartás és a párhuzamos magatartás az alábbiak szerint határozható el egymástól *„A vállalkozások magatartása egymástól való függetlenségének követelménye kizár minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot a piaci szereplők között, amelynek célja vagy hatása a versenytársak piaci magatartásának befolyásolása vagy a saját maga által követendő magatartás feltárása a versenytársak előtt. A kartellmagatartások (megállapodás, összehangolt magatartás, döntés) közül az összehangolt magatartás esetén a piac résztvevői egymásra tekintettel azonos piaci magatartást tanúsítanak, és az összehangolás, egyeztetés révén kizárják a piaci magatartással kapcsolatos bizonytalanságot. A magatartások e tudatos összehangolására az érintettek közötti közvetlen kapcsolat hiányában is sor kerülhet, a lényeg az, hogy a versenytársak tudata találkozzék, azaz egymás magatartására tekintettel versenykorlátozóan alakítsák saját magatartásukat. Az összehangolt magatartást el kell határolni a Tpv. által nem tiltott párhuzamos magatartástól. Párhuzamos magatartás esetén a piac résztvevői spontán azonos, vagy nagymértékben hasonló magatartást tanúsítanak, amelynek racionális oka van, és amelyre azonos hatásmechanizmus okából - például a nyersanyag piaci árváltozása, valuta leértékelése - kényszerednek. Az azonos magatartás akkor bizonyítéka a kartellnak, ha a „párhuzamos” magatartásra egyetlen ésszerű magyarázat a magatartás összehangolása, arra más elfogadható magyarázat nincs. Akkor bizonyított az összehangolt magatartás, ha összehangolás hiányában az adott magatartás racionális ok nélküli, a piac logikája által nem alátámasztott, és életszerűtlen a létrejött állapot. Ha a vállalkozások közötti kapcsolatfelvétel célja vagy hatása a vállalkozások piacon tanúsított magatartásának versenytársak tudomására jutása, akkor ez kizárja a vállalkozások által követett magatartások autonóm, egymástól függetlenül tanúsított, spontán, párhuzamos jellegének a megállapíthatóságát. Nem lehet tehát párhuzamos magatartásról, csupán összehangolt magatartásról beszélni, ha egy bizonyos magatartás tanúsítása előtt az érintett vállalkozások közvetlen találkoztól szerveznek, azon részt vesznek, ott az árak kialakításáról, jövőbeni magatartásuk lehetséges módosításairól tárgyalnak, különösen ha a célként megfogalmazott ár kinyilvánítására is sor kerül. Ez ugyanis lehetővé teszi a vállalkozásoknak, hogy a versenytársak által követendő árpolitika számításba vételével hozzák meg döntéseiket, határozzák meg piaci magatartásukat, az így hozott döntések függetlennek és spontánnak nem tekinthetők, azok párhuzamossága kizárt.”*¹²²

157. A vállalkozások közötti megállapodások versenyjogi megítélésének kiindulópontja tehát azon követelmény, hogy a vállalkozások piaci döntéseiket önállóan hozzák meg, mellőzve a versenytársaikkal akarategységben tanúsított piaci magatartást.¹²³ A függetlenség követelménye tehát

¹²¹ Lásd a T-12/89 Solvay és Cie SA kontra Bizottság ügyben 1992. március 10-én hozott ítélet [1992] ECR II-00907, 3-4 pontját

¹²² A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.713/2006/6. sz. ítélete a Vj-153/2002. sz. ügyben.

¹²³ Lásd például a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.798/2006/7., 2.Kf.27.232/2007/14., 2.Kf.27.052/2007/22. számú ítéleteit.

nem fosztja meg a vállalkozásokat attól, hogy intelligens módon alkalmazkodjanak versenytársaik tényleges vagy feltételezett jövőbeli magatartásához, szigorúan kizár azonban e versenytársak között minden olyan közvetlen vagy közvetett kapcsolatot, amelynek célja vagy hatása akár valamely tényleges vagy potenciális versenytárs magatartásának befolyásolása, akár pedig e versenytárs számára annak feltárása, hogy ő maga milyen piaci magatartás tanúsításáról döntött, vagy milyen magatartást fontolgat.¹²⁴

VII. 3. A versenykorlátozó cél illetve hatás

158. Egy megállapodás versenykorlátozó célúnak minősül, amennyiben jellege alapján a verseny korlátozására alkalmas. Sem a magyar, sem az európai joggyakorlat szerint nem szükséges megvizsgálni a megállapodás, illetve az összehangolt magatartás versenyre gyakorolt tényleges vagy potenciális hatásait, amennyiben a versenykorlátozó cél bizonyítást nyert.
159. A Tpv. 11. §-a három, egymástól külön választható magatartást rögzít olyanként, amely alapja lehet versenyjogi jogsértés megállapításának. A Tpv. 11. § (1) bekezdése értelmében „tilos az a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza (első magatartás), vagy ilyen hatást fejthet ki (második magatartás), illetve fejt ki (harmadik magatartás). A törvény tehát egyaránt jogellenesnek minősíti a versenykorlátozás célzatát, az arra való alkalmasságot vagyis a potenciális hatást, illetve a tényleges hatást is. Amennyiben a versenyfelügyeleti eljárás során megállapítást nyert, hogy a gazdasági szereplők megállapodtak, és ez a megállapodás a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását akár csak célozza is, már megvalósul a versenyjogi jogsértés. Éppen ezért, [...] a jogsértés megállapításához a megállapodás tényleges piaci hatásának vizsgálata szükségtelen volt. Nem a jogsértés megállapítására, hanem esetleg a szankció, így a bírság mértékének megállapítására tartozó kérdés lehet az, hogy a versenytorzító célú, vagy erre alkalmas megállapodás konkrétan ki is fejtett-e ilyen hatást.”¹²⁵
160. A versenyjogi gyakorlat szerint amennyiben a versenyellenes cél megállapítható, a jogsértés megállapításának nem feltétele annak vizsgálata, hogy a felek a megállapodásban foglaltaknak megfelelően cselekedtek-e. A Tpv. 11. §-ának helyes értelmezése szerint „a jogsértés megállapítása szempontjából nincs relevanciája annak, hogy a versenykorlátozó célú megállapodás ténylegesen kifejti-e a piacon ezen hatását, ugyanis a jogsértés abban az esetben is megvalósul, ha valamely megállapodás lehetőséget biztosít, vagyis alkalmas a versenykorlátozó hatás kifejtésére. Ebből következően nem terhelte a versenyhatóságot azon kötelezettség, vagy vizsgálat tárgyává tegye, hogy a szerződéses kikötés alkalmas-e arra, hogy a teljes releváns piacon értékelhető módon fejtsen ki versenykorlátozó hatást; így e tekintetben indokolási kötelezettség sem terhelte.”¹²⁶
161. Míg a megállapodás valamely versenykorlátozó magatartás formája, addig annak példálózóan felsorolt tiltott tartalmát a Tpv. 11. §-ának (2) bekezdése rögzíti. A Tpv.-ben kifejezetten nevesített tilalmazott magatartás esetén (Tpv. 11. § (2) bekezdés a)–h) pontok) a jogsértés megállapíthatóságához nem is kell bizonyítani, hogy a nevesített tiltott magatartásnak van-e vagy lehet-e versenykövetkezménye, mert a törvényi nevesítésből az következik, hogy a törvény eleve feltételezte hátrányos versenykövetkezmények bekövetkezettségét.¹²⁷ A Tpv.-ben nevesítetten tiltott az eladási árak meghatározása, az előállítás korlátozása vagy ellenőrzése és a piac felosztása.
162. Jóllehet a kartell egy közösen tanúsított magatartás eredménye, az egyes résztvevőknek lehet sajátos szerepe benne. Nem feltétel, hogy minden vállalkozás azonosan vegyen részt a közös cél

¹²⁴ A 40-48/73. sz. Suiker Unie és mások kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet [EBHT 1975] 1663. o.

¹²⁵ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.650/2010/7. számú ítélete a Vj-26/2006. sz. ügyben.

¹²⁶ A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.314/2005/6. sz. ítélete a Vj-193/2001. sz. ügyben.

¹²⁷ Lásd például a 246/86. sz. Belasco kontra Európai Bizottság [EBHT 1989., 2117. o.] és az 56/64. és 58/64. sz. Etablissements Consten and Grundig Verkaufs GmbH kontra Európai Bizottság [EBHT 1966., 429. o.] ügyeket.

megvalósításában.¹²⁸ Egyik vagy másik játszhat dominánsabb, szervezői szerepet. Lehetnek belső konfliktusok, rivalizálások, sőt csalás is előfordulhat, de mindez nem képezi akadályát annak, hogy az egyeztetések egy egységes, közös és folytatólagos célt szolgáló megállapodást vagy összehangolt magatartást eredményezzenek.

VII. 4. A bizonyítás joggyakorlata

163.A kartelljogsértések bizonyítása során az eljáró versenytanács a bírói gyakorlat alapján az alábbi elveket követi:

- a. szabad bizonyítási rendszer érvényesül a versenyhatósági eljárásokban;¹²⁹
- b. önmagában közvetett bizonyítékok alapján is megállapítható a versenyjogsértés;¹³⁰
- c. a vállalkozások irati bizonyítékkal ellentétes magyarázata önmagában nem elegendő a jogsértés alól történő mentesüléshez;¹³¹
- d. a feltárt tények logikai láncolata elegendő a jogsértés megállapításához;¹³²

¹²⁸ Kúria Kvf.II.37.076/2012/28. számú ítélet

¹²⁹ „Vállalkozások közötti tiltott összehangolt magatartás miatt indult ügyben a tényállás megállapítása szabad bizonyítási rendszerben meghatározott bizonyítékokon alapul. [...] Az egyes bizonyítási eszközök bizonyító ereje az adott ügy tényállásának megállapításánál azonos, közöttük súlyuk szerinti sorrendiség nincs. Annak sincs jogi jelentősége, hogy közvetlen vagy közvetett bizonyíték kerül felhasználásra, értékelésre a tényállás megállapításához. A feljegyzések, iratokról készült fénymásolatok adott esetben éppen olyan bizonyító erővel rendelkeznek, mint más bizonyítékok, éppen úgy alkalmasak a tényállás megállapítására.” (2102/2009. sz. közigazgatási elvi határozat, Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.3784/2009. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„E körben a másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy főszabályként mind az Áe., mind a Pp. a szabad bizonyítási rendszer talaján áll, ami azt jelenti, hogy a közigazgatási hatóság és a közigazgatási per bírósága is felhasználhat minden olyan bizonyítékot, amely a tényállás tisztázására, felderítésére alkalmas.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁰ „A közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják.” (A Legfelsőbb Bíróság Kfv.II. 39. 259/2006/4. sz. ítélete a Vj-70/2002. sz. ügyben.)

„A Tptv. 11. §-ába ütköző megállapodás és összehangolt magatartás az alperes által szankcionálandó, ezért az abban részes felek rendszerint igyekeznek azt titokban tartani. Általában nem verik nagydobra, hogy a verseny korlátozásában, egy sajátos piacfelosztásban állapodtak meg, céljuk a versenynyomás csökkentése, a munkák elosztása és a haszonból való közös részesedés. Éppen ezért nem várható el, hogy az alperes egy konkrét, vagy több, pontosan meghatározott írásbeli bizonyítékra alapozza döntését, amely mindenki számára világosan, egyértelműen igazolja a felek titkos megállapodáson alapuló versenyjog-sértő magatartását. A tiltott kartellezés jellegéből fakadóan tehát a közvetett bizonyítéknak is lehet döntő súlya; az egyes elektronikus levelek meghatározott részei, a levelek útja (feladó, címzett, továbbító, továbbítást fogadó stb.), egyéb levelek, jegyzetek, iratrészletek is alkalmasak lehetnek a tényállás megállapítására és ezért a versenyjogsértés igazolására.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³¹ „A bíróság továbbá úgy látta, hogy az alperes helyesen járt el akkor, amikor az egyes tárgyalásokon résztvevőket meghallgatta, és az általuk a tárgyalás tartalmáról tett nyilatkozatukat, egyéb azt alátámasztó, objektív bizonyíték hiányában, nem fogadta el, ha az az írásos feljegyzésekkel ellentétben állt, és az előadás nem tudott elfogadható és koherens magyarázatot adni az írásos feljegyzésben foglaltak értelmezésére.” (A Fővárosi Bíróság Legfelsőbb Bíróság által helybenhagyott 7.K.31091/2007/16. sz. ítélete.)

¹³² „Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését. Ezért nincs perbeli relevanciája annak, hogy az utóbb bekövetkezett események nem teljes körűen fedik le a feljegyzésekben vázolt megállapodásokat, egyes esetekben a vállalkozásokon kívül eső objektív okok (de akár a vállalkozások közötti újabb, fel nem tárt megbeszélésen) azt megváltoztatták.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.167/2008/22. sz. ítélete a Vj-56/2004. sz. ügyben.)

„A jogellenesen folytatott egyeztetések esetén igen kivételes esetben kerül a hatóság elé szabályos formátumú és közvetlen bizonyítékként felhasználható írásos dokumentum, amelyből akár az akarategység, akár a megállapodás minden részlete kétséget kizáróan beazonosítható. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a feltárt tények és a vállalkozások utóbb tanúsított magatartása egy adott logikai láncolat mentén együttesen azonban igazolhatják a versenyjogsértés elkövetését.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf. 27.232/2007/14. sz. ítélete a Vj-28/2003. sz. ügyben.)

- e. a feltárt levelezés „belső” jellegére hivatkozással a vállalkozások nem mentesülhetnek a versenyjogi felelősségre vonás alól;¹³³
- f. a jogsértés megállapításának nem akadálya valamely kartelltalálkozóról való távolmaradás, ha ésszerűen következtetni lehet arra, hogy az adott vállalkozás a megbeszélésről értesült és attól nem határolódott el;¹³⁴
- g. nem elegendő kimentési ok, ha valamely levelet az egyik résztvevő nem kapott meg;¹³⁵
- h. más személyek levelezése is igazolhatja a konkrét levelezésben részt nem vevő fél jogsértését.¹³⁶

164. Az eljáró versenytanács tehát a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és az ezen alapuló meggyőződése szerint állapítja meg a tényállást, amely során figyelemmel van arra is, hogy a kartell-megállapodások a dolog természete szerint rendszerint titokban, írásos formát nem öltve köttetnek, különösen akkor, ha a felek maguk is tisztában vannak azzal, hogy a magatartásuk versenyjogot sért vagy sérthet. Titkos kartellek esetében ezért ritkán fordul elő, hogy a megállapodás valamennyi lényeges körülményére fény derül.

165. A bírói gyakorlat szerint „[a] közvetett bizonyítékok alapján sem kizárt egy jogsértő magatartás megállapítása, ha a közvetett bizonyítékok olyan bizonyító erővel bírnak, olyan logikai láncot alkotnak, amelynek révén a jogsértés elkövetését tanúsítják”¹³⁷. Kizárólag közvetett bizonyítékok alapján hozott határozat esetén a jogsértés csak akkor állapítható meg, ha a jogsértő magatartás valamennyi lényeges körülményére vonatkozóan más ésszerű magyarázat nem lehetséges¹³⁸.

VIII.

Az eljárás alá vontak magatartásának jogi értékelése

VIII. 1. 2012. április 5-i találkozó

VIII.1.1. A találkozó áremelési célzatát bizonyító körülmények

166. A Biluxnál tartott helyszíni kutatás során a Vida Zoltánné irodájában található, személyes használatában álló asztali számítógépen lévő mailboxok image másolataiban talált, a 76. és 77.

¹³³ „A tényállást megalapozó belső levelek nem minősülnek magánleveleknek, azok mind a felperesi vállalkozások tevékenységéhez kapcsolódtak, az ő érdekükben merültek fel, ezért azok a felperesi magatartásokat igazolják. A levelek „belső” jellegére való hivatkozással tehát a felperesek nem mentesülhetnek a jogsértés következményei alól. Az üzenet továbbított jellegének ugyancsak nincs jelentősége, mert aki azt megkapta, nem furcsállotta, nem kérdezte a továbbítás célját, okát, attól el nem határolódott, viszont annak tartalmát megismerhette. Az pedig, hogy egy levél valamely jogsértéshez képest később készül, még nem zárja ki azt, hogy tartalmilag igazolja a korábbi magatartást.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁴ „A jogsértés megállapításának a kartellezéssel összefüggő megbeszélésről való távolmaradás sem lehet akadálya, ha a távolmaradó a megbeszélésről szóló üzenetet megkapta, azt nem kért ki, azon nem csodálkozott.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁵ „Nem zárja ki a sem a kartellezést, sem a tiltott kartellezésben való részvételt önmagában az sem, hogy a más személyek közötti, ám a kartellezéssel kapcsolatos megbeszéléssel összefüggő üzenetet valamelyik részes fél nem kapta meg.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁶ „A más személyek, köztük egyes kartelltagok levelezése, annak tartalma igazolhatja a levelezésben részt nem vevő harmadik személy részvételét is.” (A Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.195/2012/6. sz. ítélete a Vj-162/2004. sz. ügyben.)

¹³⁷ A Fővárosi Bíróság Kfv.II.39.259/2006/4. számú ítéletét.

¹³⁸ Vj/154/2002. 65. pont

pontban ismertetett e-mailek eredetiségét a Bilux nem vitatta. Vida Zoltánné meghallgatásán elismerte, hogy az e-mailek tőle származnak.

167. Az április 5-i e-mail nyelvtani értelmezése szerint arról ad tájékoztatást, hogy Vida Zoltánné, a Bilux ügyvezetője 2012. április 5-én 17:00 órára összehívta a győri autósiskolák vezetőit. A találkozó célja az volt, hogy egyeztessen a B kategóriás tanfolyamok díjának két fordulóban 10-10.000 Ft-tal történő emeléséről. Az e-mail jelzi, hogy a találkozón Vér György, a Magyar Autóklub Autósiskola vezetője betegsége miatt nem lesz jelen.
168. A Vér György vezetésével működő Magyar Autóklub Autósiskola a győri autósiskoláknál alacsonyabb árakat alkalmazott, vezetőjének részvétele a megbeszélésen azért lett volna fontos, mert Vida Zoltánné igyekezett volna meggyőzni Vér Györgyöt arról, hogy vegyen részt a koordinált áremelésben. Arra az esetre, ha ez nem sikerülne, oktatói átcsábítása révén kívánta semlegesíteni a versenytársat. Ennek részleteit tartalmazza az április 5-i e-mail.
169. A 2012. április 5-i találkozón - a 76. pontban említett e-mail szerint - „minden” autósiskola részt vett. Az e-mail egyrészt pozitív oldalról határozza meg a résztvevők körét, a „mindenki itt volt” formulával, másrészt a kivétel említése tovább erősíti a „főszabályt”: „Vér Gyurin kívül mindenki itt volt”.
170. A 2012. április 5-i találkozón megegyezés született arról, hogy május 1-jétől felemelik az áraikat és az emelt ár minimális mértékét is meghatározták: „A B-t május 1-től gondoltuk felvinni minimum 146.000, Ft-ra. Az ár célzott szintje a Bilux esetében akár a 149.900 forintot is elérheti, ha a Magyar Autóklub Autósiskola oktatói elvesztése miatt megszűnik befolyásoló tényezőnek lenni a piacon: „Ha a Vér alól kimennek az oktatók, szerintem mi ki fogunk bírni 149.900 Ft-ot.”.
171. A megbeszélés résztvevői panaszkodtak, hogy a Bilux árai nem érhetőek el nyilvánosan a honlapon, csak egyedi ajánlatkéréssel lehet azokról informálódni. „Megint nyühölődtek azon, hogy az árak csak tanfolyamdíj kérelemmel vannak a honlapunkon.”

VIII.1.2. A találkozónak a Biluxon belüli kirendeltségvezetői értekezletként való beállítása és ennek többféle cáfolata

172. A Bilux meghallgatása során tagadta azt, hogy az autósiskolák vezetőit hívta volna össze és az e-mailek tartalmára alternatív magyarázatként azt adta elő¹³⁹, hogy az egységes áremelés a Biluxon belüli kirendeltségvezetői értekezleten szerepelt témaként.

Az e-mail nyelvtani értelmezése

173. Az e-mailek nyelvtani értelmezése alapján – az eljáró versenytanács megítélése szerint egyértelműen nem kirendeltségvezetői értekezletre, hanem az autósiskolák vezetőinek ülésére került sor. Mind a két e-mail egyértelműen az „iskolavezetők” fogalmat használja. Nem hihető az a magyarázat, hogy Vida Zoltánné mint az egyik autósiskola egyik vezetője összekeverte volna az iskolavezetőket a kirendeltségvezetőkkel, hiszen az előbbi a társaság vezetője, míg az utóbbi csak a társaságon belüli részlegnek az irányítója. Lényeges hierarchikus és ebből fakadó jogkörbeli különbség van tehát az iskolavezetők és a kirendeltségvezetők között. Ezt az e-mailek nyelvtani értelmezésén alapuló cáfolatot erősíti a 3. számú védett tanú, aki megerősítette,¹⁴⁰ hogy az e-mail egyértelműen nem egy kirendeltségvezetői értekezletre utal, hanem a győri vagy megyei autósiskolák vezetőire vonatkozik. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint az eltérő jelentéstartalmú kifejezések véletlen

¹³⁹ Lásd az előzetes álláspont 98.-99. pontját.

¹⁴⁰ Vj/40-70/2013. sz. 3. oldal

összetévesztése is kizárható, mivel két, különböző napon elküldött üzenetben egyformán az „iskolavezetők” fogalom szerepel.

Hatásköri alapú cáfolat

174. Az e-mailek tartalma alapján egyértelmű, hogy egységes mértékű áremelés volt az összejövétel témája. Az eljáró versenytanács álláspontja szerint azért sem lehetett szó kirendeltségvezeői értekezletről, mert a kirendeltségvezetők közössége együttesen nem volt jogosult árak meghatározására, árak módosítására. Az árakat jellemzően a győri központban határozták meg, esetleg a tapasztaltabb, a helyi körülményeket jobban ismerő kirendeltségvezető állapíthatta meg azokat, de a kirendeltségvezetők közösségének nem volt együttes ármegállapító jogköre. A 3. számú védett tanú elmondása szerint Vidáné az árazási kérdéseket nem beszélte meg az értekezleteken a kirendeltségvezetőkkel. A kirendeltségvezetők megkapták az alkalmazandó árakat, de azok mértékébe beleszólásuk nem volt. A 2. számú védett tanú úgy nyilatkozott, hogy ő a kirendeltségén egyedül határozta meg az árakat, azokba nem engedett beleszólást. A két vallomás az eljáró versenytanács szerint egybevág a tekintetben, hogy a Biluxon belül nem volt megbeszélés tárgya az egyes kirendeltségeken alkalmazandó ár, annak megállapítása a győri központ és a vidéki kirendeltség vezetői közötti agilitásbeli „erőviszony” szerint, vagy a központ, vagy a kirendeltség egyedi döntése alapján történt. A 3. számú védett tanú ehhez hozzátette még azt is, hogy Vidáné soha nem kérdezte meg a többi kirendeltségvezetőt, hogy Győrben milyen árak legyenek.¹⁴¹

A Bilux 2012 áprilisi kirendeltségvezetői értekezletén tárgyalt ügyek

175. A 2. számú védett tanú elmondta,¹⁴² hogy a Bilux 2012 áprilisi kirendeltségvezetői értekezletén az áremelés kérdése nem volt megbeszélés tárgya.

176. Az e-mailek nyelvtani értelmezése, a hatáskörök vizsgálata és az a tény, hogy a Bilux 2012 áprilisi kirendeltségvezetői értekezletén tárgyalt ügyek között nem szerepelt az egységes áremelés együttesen cáfolja a Bilux által adott magyarázatot, és azt az értelmezést támasztja alá, hogy az április 5-i találkozón nem a Bilux kirendeltségvezetői, hanem a versenytárs iskolavezetők vettek részt.

Az egységes áremelés indokolatlansága

177. A Bilux kirendeltségei általában nem alkalmaznak egységes árakat a piacon, és 2012. áprilisában és májusában sem voltak egységesek ezek az árak.¹⁴³

Az a körülmény, hogy a Biluxon belüli kirendeltségek eltérő árakat alkalmaztak – az eljáró versenytanács álláspontja szerint – logikusan következik, hogy az áremelés egységes mértékére sem törekedtek a kft.-n belül. Azt, hogy a cégen belül nem cél az egységes áremelés - a kirendeltségenként eltérő árak alkalmazásának tényén túl – bizonyítják az árak alakulására vonatkozó számadatok is. A 2012 áprilisi árakhoz képest 2012. május 3-ára Győrben 129.000 Ft-ról 138.000 forintra (9.000 Ft-tal), május 29-ére Csornán 120.000 Ft-ról 135.000 forintra (15.000 Ft-tal) nőtt a tanfolyam díja, míg

¹⁴¹ Vj/40-54/2013. sz. 2. oldal, Vj/40-70/2013. sz. 3. oldal

¹⁴² Vj/40-54/2013. sz. 3. oldal

¹⁴³ 2012. áprilisában Győrben 129.000, Csornán 120.000, Mosonmagyaróváron 134.000, Sopronban 135.000 forint volt a Bilux kirendeltségei által alkalmazott tanfolyamdíj.

Sopronban július 9-án még mindig az áprilisi árszint, nevezetesen 135.000 forint érvényesült (azaz a változás mértéke nulla forint volt. Ott, ahol módosult az ár, erre ott sem azonos időpontban került sor. A Bilux védekezése – az eljáró versenytanács szerint – a kirendeltségek eltérő árképzése és számottevően eltérő ármódosítási gyakorlata alapján sem fogadható el valószínűnek. A tények nem támasztják alá, hogy 2012. április 5. napján a Bilux kirendeltségvezetői megállapodtak volna arról, hogy egységes mértékű díjemelést hajtanak végre.

VIII. 1.3. Vér György Biluxon belüli kirendeltségvezetői értekezletre való meghívásának értelmetlensége

178. A Bilux e körben adott magyarázata, amely szerint Vér Györgyről, mint potenciális leendő kollégáról van szó, nem elfogadható.

- Nem életszerű ugyanis az, hogy Vér György feladná iskolavezetői státuszát, hogy átmenjen a Biluxhoz oktatónak.
- Az sem életszerű, hogy Vér György átcsabítását egy – a Bilux belső ügyeinek (az ügyfél szerint ráadásul soron következő áremelésének) megbeszélésére más városokból érkező kirendeltségvezetőkkel tartott – találkozón kíséreljék meg. A magyarázat életszerűtlenségét a 75. pontban írt e-mail is alátámasztja, amely szerint Radványi Tamás Vida Zoltánnét keresi fel ugyanilyen ügyben, tehát Vér György beosztottját nem egy nagy plénum előtt akarta Vida Zoltánné meggyőzni a munkahelyváltásról.
- A Bilux érvelése, amely szerint Vér Györgyöt Németh Cs. László szerette volna oktatónak áthívni, annak fényében sem helytálló, hogy Vér György magatartásához mindkét e-mail szerint szervesen kapcsolódik oktatóinak száma, azok leterheltsége, illetve Radványi Tamás átcsabításának kérdése. A Magyar Autóklub Autósiskola oktatóinak száma, munkahelyváltásra való rábírásuk nem lenne releváns, ha Vér György oktatóként való szerződtetése lett volna a cél. Ezzel szemben az áremelési célkitűzés és az áremelést ellenző Magyar Autóklub Autósiskola meggyengítésének célja szoros kapcsolatban áll egymással, nevezetesen utóbbi cél megvalósításával számottevően csökken egy alacsony árszínvonallal működő konkurens cég kapacitása, amely megkönnyíti az áremelést, mivel nem kell tartani attól, hogy a potenciális tanulók nagy számban az olcsóbb szolgáltatást veszik majd igénybe. Vér Györgyöt nem mint leendő Bilux alkalmazottat, hanem mint egy konkurens autósiskola – árképzésben külön utakon járó – vezetőjét érintik az e-mailek, akinek hozzáállása befolyásolja a tervezett piaci magatartást. Ezt egyébként alátámasztja maga a Bilux is, amikor úgy nyilatkozik,¹⁴⁴ hogy a Bilux igazgatója próbálta megakadályozni, hogy a korábban markáns piaci tényezőként mindig a legalacsonyabb díjjal működő Magyar Autóklub Autósiskola újra megerősödhessen, és ennek érdekében azt a stratégiát alkalmazta, hogy igyekezett átcsabítani az oktatókat a Biluxba. A Bilux előadása szerint Németh Cs. László véleménye az volt, hogy a Magyar Autóklub Autósiskola meggyengülése esetén könnyebb áremelést végrehajtani a piacon.

179. Az a körülmény, hogy Radványi Tamás átcsabításában az oktatóhiány is szerepet játszhatott,¹⁴⁵ az eljáró versenytanács szerint nem zárja ki azt, hogy ez az „*átcsabítás*” egyben a Németh Cs. Lászlónak tulajdonított stratégia alkalmazását is szolgálja. Ezt támasztja alá az is, hogy Vér György másik oktatója esetén az átcsabítás nem kerül szóba. Vida Zoltánné megelégszik annak rögzítésével, hogy „*Eszter más autósiskolának is dolgozik*”, azaz nem kell őt teljes állású oktatói kapacitással figyelembe venni a Magyar Autóklub Autósiskola reakciójának mérlegelésekor. Ha az oktatói állomány bővítése lett volna a Bilux egyedüli célja, akkor a Nagy Eszterrel való tárgyalást nem zárták volna ki pusztán

¹⁴⁴ Vj/40-39/2013. sz. 4. oldal

¹⁴⁵ Az oktatóhiányt megerősíti a 3. számú védett tanú is.

azon az alapon, hogy két helyen is oktat. Szücs József is megerősítette, hogy tudomása volt arról, hogy üzletpolitikája keretében a Bilux azért próbálta meg átcsábítani a Magyar Autóklub Autósiskola oktatóit, hogy megszűnjön az iskola.¹⁴⁶ Ez szintén azt támasztja alá, hogy nem általában az oktatószerzés, hanem a rivális, az áremelés közös ehatározásából – a panaszban foglaltak, de korábbi piaci magatartása alapján is – kimaradni akaró Magyar Autóklub Autósiskola ellehetetlenítése volt a tényleges célja Radványi Tamás átcsábításának. Ez pedig szintén alátámasztja, hogy az e-mailekben említett iskolavezetők találkozó valójában a versenytársakkal tartott találkozó volt, amin Vér György semlegesítésének kérdése is felmerült.

180. Ez utóbbi értelmezést erősíti az – a Bilux által megmagyarázni nem tudott – kitétel is az április 6-i e-mailben, amely szerint a „*B-t május 1-től gondoltuk felvinni minimum 146.000,-ra, ha a Vér alól kimennek az oktatók, szerintem mi ki fogunk bírni 149.900,- Ft-ot*”. Ez a kitétel egyértelműen jelzi, hogy Vér Györgyöt és oktatóit, mint az áremelés sikerét veszélyeztető versenytársi tényezőt vette figyelembe a Bilux. Vida Zoltánné mondata egyben cáfolja azt az általa előadott magyarázatot, mely szerint Vér Györgyöt át akarták csábítani a Bilux-hoz..

VIII. 1.4. Az áremelés két szakaszra bontására adott „magyarázat”

181. A győrben végrehajtandó egyszeri nagyobb mértékű áremelés helyett – az április 5-i e-mail ben írt – két szakaszban, 10-10.000 Ft-os részletekben történő emelés – a Bilux szerint – azért volt szükséges, mert a túl nagy különbség miatt a győri tanulók Csornára vagy Mosonmagyaróvárra járnának át oktatásra. Ez az érvelés – az eljáró versenytanács szerint – nem életszerű.

- Győrben 16 autósiskola tart „B” kategóriás oktatást, így a piacvezető áremelése esetében a potenciális tanulók feltehetőleg nem ugyanezen vállalkozás 35, illetve 40 kilométerre lévő kirendeltségeit választanák, hanem valamelyik versenytársnak a – Biluxnál olcsóbb – győri szolgáltatását vennék igénybe. Hiába egyeztetné tehát a Bilux a kirendeltségek árait, az együttesen megemelt ár miatt mindenképpen tanulókat veszítené a többi győri iskola javára.

- További ellenérv a Bilux magyarázatával kapcsolatban, hogy ha a tanulók mégis ragaszkodnának, hogy a Bilux valamelyik kirendeltségén végezzék képzésüket, úgy viszont a Bilux számára lényegtelen lenne, hogy melyik kirendeltséggel szerződnek a tanulók, mivel az így megszerezhető árbevétel mindenképpen a Biluxhoz folyik be. Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy önmagában az a tény, hogy a győri áremelés – annak ellenére, hogy az előbbieken foglaltak szerint ez a forgatókönyv valószínűtlen – más városokba irányította volna a keresletet, a Bilux számára nem jelentett volna veszteséget, hanem harmadfokú árdiszkriminációként növelte volna a profitját. Az egyeztetés tehát elsősorban a piaci versenytársak vonatkozásában fontos, nem pedig a Biluxon belül.

– Emlékeztet továbbá az eljáró versenytanács arra, hogy a Vida Zoltánné által adott értelmezés szerint a Bilux kirendeltségeinek találkozója kerül sor, de az e-mail bizonyossága szerint egységes mértékű – két részletben végrehajtott – áremelésre kerül sor. Márpedig, ha a Bilux valamennyi kirendeltségén egységes mértékű áremelést határoztak el, akkor nem kellett volna attól tartani, hogy ez a kirendeltségek közötti vándorlást fogja előmozdítani. A Bilux két részben végrehajtott áremelésre adott magyarázata tehát saját értelmezésével sem áll összhangban.

VIII. 1.5. Az árak publikálása miatti panaszok eredete

182. Az eljáró versenytanács nem látja valószínűnek azt, hogy a kirendeltségvezetők panaszkodtak volna arra, hogy túl sok munkájuk adódik az egyedi ajánlatkérésből, amiatt, hogy az árak nem találhatók

¹⁴⁶ Vj/40-103/2013. sz. 3. oldal

meg a Bilux honlapján. Megjegyzendő, hogy a Bilux nem változtatott azon a politikáján, hogy nem teszi közzé az árait, és a mai napig is csak egyedi ajánlatkérésre ad árajánlatot. Ez valószínűsíti azt a feltevést, hogy nem a cég, vagy a tanulók számára jelentett gondot ez a gyakorlat, hiszen ez esetben nyilván változtattak volna rajta. Az eljárás alá vont New Easy Rider is megerősítette, hogy a tanfolyami díjak közzétételét és ezáltal a piaci árak transzparenciájának fenntartását fontosnak tartják a versenytársak, és felelősségre vonják azokat, akik nem teszik közzé áraikat a honlapjukon.

183. A fentiek alapján tehát az eljáró versenytanács megítélése szerint a helyszíni kutatás során birtokba vett e-mailek tartalmára nincs más ésszerű magyarázat, minthogy 2012. április 5-én a Bilux szervezésében a győri autósiskolák vezetői tartottak találkozót, amelynek során megállapodtak abban, hogy a „B” kategóriás jogosítvány megszerzéséhez szükséges tanfolyamok díjait egymással egyeztetve emelik meg 2012. májusától. A megállapodás e díjakat 146.000 forintban tartotta kívánatosnak megállapítani.

184. Az egyes autósiskolák által a 2012. április 5-ei találkozót követően megvalósított áremelések is azt igazolják az eljáró versenytanács szerint, hogy az eljárás alá vontak ezen találkozó alkalmával jogsértő célú áremelésben állapodtak meg. Ezen feltételezett jogsértés miatti felelősség megállapíthatósága szempontjából annak nincs jelentősége, hogy valamely eljárás alá vont nem vagy esetleg kisebb mértékben emelte az árait, mivel ezen körülmény az esetleges jogkövetkezmény körében értékelendő.

VIII. 2. A találkozón résztvevő vállalkozások

185. A fentiekben kifejtettek alapján az eljáró versenytanács nem csak a 2012. április 5-i találkozó tényét látja bizonyítottnak, hanem azt is, hogy azon valamennyi eljárás alá vont autósiskola¹⁴⁷ képviselője részt vett. Bár egyik e-mail sem nevezi néven a 2012. április 5-én megtartott találkozó résztvevőit – értelemszerűen a Biluxon kívül -, de ez szükségtelen is, ha az összes autósiskola érintett. Az e-mail jellemzően rövid műfaj. Önmagában abból, hogy elmaradt a vezetők névsorának a felsorolása, vagy az autósiskolák listázása, nem lehet arra következtetni, hogy valakit nem hívtak meg, vagy valaki hiányzott. A címzett a feladóhoz hasonlóan kiválóan ismerte a Győrben gépjármű vezetőképzéssel foglalkozó szervezeteket, már csak ezért sem kellett az e-mailben felsorolni azokat. Az eljáró versenytanács elegendőnek látja azt, hogy mindkét e-mail pozitív és negatív oldalról is meghatározza a meghívottak, illetve a résztvevők körét. A 2012. április 5-i e-mail az „iskolavezetők” kifejezést használja (pozitív oldal) és hozzáteszi, hogy Vér Gyuri nem lesz itt, beteg. Abból a körülményből, hogy az e-mail kiemeli azt, hogy valaki nem lesz jelen, de csak egyetlen nevet ad meg ilyenként, az következik, hogy Vida Zoltánné minden iskolavezetőt meghívott, és – tudomása szerint – egy kivétellel el is fognak jönni. A 2012. április 6-i „jelentésszerűségcske” megjelölésű e-mail egyrészt szintén használja az iskolavezetők kifejezést, továbbá azt a fordulatot, hogy „Vér Gyurin kívül mindenki itt volt”. Ezzel ez a második e-mail is pozitív oldalról – „mindenki” – és negatív oldalról – „Vér Gyurin kívül” is meghatározza a megjelentek körét.

VIII. 3. A csekély jelentőségű megállapodásokra vonatkozó szabály alkalmazásának kizártsága és a vizsgált magatartás mentesülésének lehetősége

186. A jogsértés nem minősül csekély jelentőségűnek, mert a kartellban résztvevő eljárás alá vontak magatartása versenytársak közötti horizontális áregyeztetésre vonatkozott.

¹⁴⁷ Az e-mail alapján ismert, hogy – az eljárás alá vontak között nem említett - Magyar Autóklub Autósiskola képviselője nem jelent meg.

187. Az eljárás alá vont vállalkozások a versenyfelügyeleti eljárás során nem adtak elő a Tpvt. 17. §-ára alapított mentesülési védekezést, ezért ilyen érvelést az eljáró versenytanácsnak nem kellett értékelnie. E körben a Tpvt. 20. §-a alapján annak bizonyítása, hogy valamely megállapodás a tilalom alól a 16. § vagy a 17. § alapján mentesül, azt terheli, aki a mentesülésre hivatkozik.

VIII. 4. A párhuzamos magatartás kizártsága

VIII. 4.1. Költségnövekedés

VIII. 4.1.1. A költségek emelkedésének eltérő időszaka, eltérő mértéke

188. Az egyes eljárás alá vontak azonos típusú költségek növekedésének érzékeltetésére eltérő időszakokat választottak. Az üzemanyag áremelkedését az ATI az előző hónaphoz, a dr. Horváth Zoltán ügyvéd által képviselt cégek az előző év azonos hónapjához, az Origó a 2012. évi árakat a 2011. évi árakhoz hasonlította. A New Easy Rider az üzemanyagok 2012. évben elért legmagasabb szintjéből indult ki. Arra tekintettel, hogy az egyes eljárás alá vont vállalkozások eltérő viszonyítási alapot választottak, a költség emelkedésének mértéke egymástól nagyon különböző lett. Az ATI 21 Ft/liter, illetve 5 Ft/liter mértékű költségemeléssel indokolta ugyanolyan mértékű áremelését, mint Roncz József (Origó), aki 100 Ft/liter üzemanyag áremelés kompenzálására döntött a képzési költségeinek emeléséről.

189. A dr. Horváth Zoltán ügyvéd által képviselt cégek a villanyáram 2011. februári emelését említették a 2012. májusi és novemberi díjemelések alapjául szolgáló körülményként, és a közterhek 2011-12 években bekövetkezett növekedésére hivatkoztak. Hasonló különbség figyelhető meg a gáz és a villanyáram árának emelkedése¹⁴⁸ kapcsán.

190. Ha hitelt adnánk annak az állításnak, hogy a 2012. májusi és 2012. novemberi áremelésre a költségek növekedése sarkallta a vállalkozásokat, akkor az általuk hivatkozott eltérő mértékű költségnövekedés áraik eltérő mértékű növelésére kellett volna, hogy készítse az egyes eljárás alá vont vállalkozásokat. Tudjuk azonban, hogy az áremelések mértéke közel azonos volt, ami cáfolja azt, hogy egyedül a költségek emelkedése vezetett a díjemelésre.

VIII. 4.1.2. A figyelembe vett költségek eltérő köre

191. Miközben van olyan költség, amit valamennyi eljárás alá vont említett (üzemanyag) és a beadványok döntő többsége hivatkozik az órabér emelésre, továbbá vannak olyan költségek, amelyekre több eljárás alá vont is hivatkozik (rezsi, bérleti díj, az órabér/vállalkozói díj közterhei), és vannak olyan költségek, amelyek emelkedéséről néhány beadvány szól, továbbá olyan költség is, amelyre csak egy-egy beadvány hivatkozik (irodászerek nyomtatványok tankönyvek, tesztkönyvek, tesztprogramok növekvő költségeit csak a New Easy Rider, a rutinpálya és a hirdetőtáblák bérleti díját csak Schreiner Zsolt, a kötelező kamarai regisztrációt csak Stern László említette). Az áremelés mértékének különböznie kellene, ha a vállalkozások költségeik növekedése miatt úgy emelnék árat, hogy a figyelembe vett költségek köre más és más.

VIII. 4.1.3. A B kategóriás képzési díjak emelése során állítólag figyelembe vett irreleváns költségek

192. Több eljárás alá vont is említett olyan költségeket, amelyek nem a B kategóriás képzésekhez kapcsolódóan merültek fel. Új motorkerékpár beszerzésével kapcsolatban felmerült költségek

¹⁴⁸ Az emelés mértéke kapcsán az eljárás alá vontak által közölt számadatok és százalékos mértékek különbsége kevésbé látványos, mint az üzemanyag ára esetén.

(Schreiner Zsolt, Stern László) nem szolgálhatnak logikus magyarázatként a személygépkocsi vezetők számára szervezett képzés ellenértékének emeléséhez. Az ilyen magatartás keresztfinanszírozásnak minősülne. Új képzési kategóriák bevezetése miatt az ezekre vonatkozó képzési engedély megszerzésének költsége (Schreiner Zsolt és Szűcs József¹⁴⁹) valójában nem növelte a B kategóriás képzés költségét. Az áremelés költségnövekedésen alapuló voltát cáfolja az, hogy az irreleváns költségeket figyelembe vevő eljárás alá vontak is ugyanolyan mértékű áremelést hajtottak végre, mint akik csak releváns költségek valós mértékű emelkedését vették figyelembe,

VIII. 4.1.4. Téves költségnövekedési mértékből való kiindulás

193. Nyilvánvalóan nem alapozhatja meg a díjemelést olyan érvelés, amely a vállalkozást terhelő költségek emelkedésének mértéke tekintetében téves előfeltevésből indul ki. Roncz József arra hivatkozott, hogy az üzemanyagárak 2012-ben több mint 100 Ft-tal voltak magasabbak az egy évvel korábinál, miközben egy-egy hónap található csak, amikor a 2012 évi legmagasabb és a 2011 évi legalacsonyabb ár közötti különbség közelíti a 100 Ft-ot.

VIII. 4.1.5. A hivatkozott költségnövekedés figyelembe vétele és a díjemelés közötti oksági kapcsolat hiánya

4.1.5.1. ÁFA

194. Többen hivatkoztak a vásárolt termékek, igénybe vett szolgáltatások ÁFA-jának 2012. január 1. napjától kezdődő 2%-kal történő (25%-ról 27%-ra) emelésére. E körülményre tekintettel azonban indokolatlan volt (lett volna) a díjemelés, mivel az eljárás alá vontak által nyújtott szolgáltatásnak is van ÁFA-ja, amit viszont a tanulók fizetnek meg. Az ÁFA mértékének változása, tehát nem csupán a kiadási, hanem a bevételi oldalon is jelentkezik.

4.1.5.2. Üzemanyag

195. Az üzemanyag árak emelkedése önmagában nem magyarázza az eljárás alá vontak által végrehajtott díjemeléseket. Egyik hónapról a másikra a benzin és a gázolaj árváltozása nem volt számottevő sem a 2012 májusi, sem a 2012 novemberi áremelést megelőzően.

- a) A 2012 májusában megvalósított díjemelés idején az üzemanyagok árában bekövetkezett változások

2012 márciusához képest áprilisban a benzin +2 Ft, a gázolaj -3 Ft

2012 májusban az áprilisihoz képest a benzin +21 Ft, a gázolaj +5 Ft

2012 júniusban a májusihoz képest a benzin -1 Ft, a gázolaj -3 Ft

Még a benzin árának 2012. májusi 21 Ft-os emelkedése is kevesebb 5%-nál, és nem is biztos, hogy a jellemzően május elején megvalósult áremelések háttérében a májusi árváltozás áll.

- b) A 2012. október 26. és december 3. közötti emelések

2012 szeptemberéhez képest októberben a benzin +13 Ft, a gázolaj +6 Ft

2012 októberéhez képest novemberben a benzin -9 Ft, a gázolaj -4 Ft

¹⁴⁹ Vj/40-242/2013. 9. sz. melléklet

2012 novemberéhez képest decemberben a benzin -17 Ft, a gázolaj -7 Ft

Még a benzin árának 2012. szeptemberi 13 Ft-os emelés is kevesebb 3,5%-nál, negyedéves viszonylatban pedig mind a benzin, mind a gázolaj ára csökkent.

196. Az eljárás alá vont vállalkozások többsége korábbi időpontokkal összevetve nagyobb mértékű áremelést mutatott ki, mint ami a releváns időszakban ténylegesen bekövetkezett. Nem adták indokát annak, hogy a tendenciájában emelkedő, de az ingadozó üzemanyagárakat miért éppen a 2012 május és november hónapokban kezdte el kalkulálni szinte valamennyi eljárás alá vont a saját áraiban. Diesel üzemű autókat használó vállalkozások számára a vizsgált hónapok egyikében sem került sor 1,5%-ot meghaladó emelésre és ezt is ellensúlyozták az azonos negyedévben bekövetkező árcsökkenések.

4.1.5.3. Közterhek

197. A BILUX Kft. hivatkozott a közterhek növekedésére, de az általa csatolt, NAV által készített kimutatás¹⁵⁰ szerint a foglalkoztató által 2012. január 1. napjától kezdődően fizetendő járulék nem nagyobb, mint a 2011. évi volt. 2012. évben kerkedvezmény-biztosítási járulékot kell fizetni (13%), míg a 2011. évben fizetendő társadalombiztosítási járulék mértéke 27% volt. A BILUX Kft. azt nyilatkozta, hogy „jellemzően megbízási szerződéses jogviszonnyal kerül sor az elméleti és gyakorlati képzések lefolytatására”, de nem tette nyilvánvalóvá azt, hogy milyen mértékű volt a közterhek változása ebben a – nem alkalmazotti - körben. A csatolt dokumentum alapján nem látszik összefüggés a közterhek 2012. január 1. napján bekövetkező változása és a májusi és novemberi áremelések időzítése között.

VIII. 4.1.6. Bizonyítatlanság

198. Az eljárás alá vontak sokszor csak állították, hogy egyes költségeik (pl. gépjármű karbantartási költségek) növekedtek, de a növekedés mértékét nem bizonyították, sokszor nem is közölték.

VIII. 4.1.7. Az eljárás alá vontak által elhatározott költségnövekedés

199. Felhívja az eljáró versenytanács a figyelmet arra, hogy – szemben a költségek nagy többségének külső okból történő emelkedésével – az oktatást végző alkalmazottak órabérének emelését maguk az eljárás alá vontak határozták el, az emelés mértéke és annak időpontja nem olyan körülmény, amelyhez a díjemelést feltétlenül igazítani kell. Részben hasonló a helyzet a vállalkozási szerződés alapján oktatási feladatot végzőkkel, ahol az „óradíj” emelése a felek megállapodásától függ.

VIII. 4. 2. A díjmelés időpontjának megalapozatlansága

VIII. 4.2.1. A költségnövekedés időpontjának jelöletlensége

200. Az eljárás alá vontak sokszor nem jelölték meg pontosan azt, hogy mikor következett be az a költségnövekedés, amelyre – állítólag – a díjemelést alapozták. A beadványok erőteljesebben a 2012. májusi díjmelés költségátteréről szóltak, a 2012. novemberi díjmelés háttereként többnyire csak az

¹⁵⁰ Vj/40-243/2013. 5. sz. melléklet

üzemanyag árak emelkedése, néhány esetben az oktatói óradíjak növekedése szerepelt. Roncz József, pl. hivatkozott arra, hogy elfogadták a SZAKOE etikai kódexét, amely szerint az oktató kollégáknak legalább 2.400,- Ft-os óradíjat kell kifizetni a tisztességes megélhetésükhöz, nem közölte azonban, hogy mikori az ajánlás.

VIII. 4.2.2. A költségnövekedés és a díjmelés időpontja közötti korreláció hiánya

4.2.2.1. Januári költségnövekedés – májusi és novemberi díjnövelés

201. Az eljárás alá vontak által hivatkozott költségnövekedések jelentős része 2012. január 1. napján következett be (pl. az ÁFÁ-nak, a közterheknek, a rutinpálya bérleti díjának, a helyiségbérleti díjnak¹⁵¹ a növekedése). E körülmény – esetleg – indokolhatott volna egy januári vagy februári díjnövelést, annak azonban kicsi az esélye, hogy az eljárás alá vontak egymástól függetlenül májusra és novemberre halasszák a költségnövekedés díjaikba történő beépítését. Természetesen az eljáró versenytanács nem támaszt olyan „elvárást”, hogy a költségeket a vállalkozások azonnal beépítsék saját áraikba. A 2012 májusi és novemberi áremelés nem a megnövekedett költségek későbbi beépítése miatt jogellenes, hanem azért, mert az eljárás alá vontak nem szolgáltak magyarázattal arra, hogy a költségek emelkedéséről való tudomásszerzést követően miért éppen 5 és 11 hónappal később emelték egységesen a díjaikat. Az eljáró versenytanács e körülményre tekintettel sem látja a 2012 májusi és novemberi díjmeléseket külső körülmények által kiváltott párhuzamos magatartásnak.

4.2.2.2. A 2012 évet megelőzően bekövetkezett költségnövekedések figyelembe vétele

202. Több beadvány (BILUX, Panda) is hivatkozott arra, hogy a díjmelést nem csak a költségek 2012. évi emelkedése alapozta meg, hanem korábbi, szélsőséges esetben akár a 2007 óta¹⁵² bekövetkező költségnövekedések hatása jelent meg a korábban elhalasztott és 2012 májusában és novemberében megvalósított díjmelésben. Az eljáró versenytanács nem vitatja, hogy egy díjmelés háttérében az előző évben (esetleg években) megvalósult költségnövekedések is állhatnak. Közel azonos időpontokban megvalósított közel azonos mértékű díjmelések magyarázatául azonban nem szolgálhatnak évekkel korábbi, nem részletezett mértékű költségnövekedések. Az eljárás alá vontak nem adtak magyarázatot arra, hogy az éveken keresztül halogatott díjmelésre miért pont 2012 májusában lehetett sort keríteni, hogy azután 2012. november hónapban egy újabb emelést is megvalósítsanak. A 2012 évi általános gazdasági helyzet nem volt ennyire látványosan jobb, mint a korábbi évek átlaga. Egyik eljárás alá vont sem hivatkozott arra, hogy éppen 2012 májusában a gazdasági háttér olyan látványosan javult volna, ami kellő indokot szolgáltatott arra, hogy az eljárás alá vontak egymástól függetlenül díjmelésről döntsének. A legtöbb ügyféllel rendelkező BILUX Kft. a tanulói létszám folyamatos csökkenéséről adott számot¹⁵³, ami arra utal, hogy az eljárás alá vontak szolgáltatása iránti kereslet 2012 év során nem nőtt. Keresleti oldalról tehát nem tűnik megalapozottnak az, hogy az évek óta halogatott díjmelést 2012-ben egymástól függetlenül valósítsák meg az eljárás alá vontak. A 2012. novemberi díjmelés különösen megalapozatlannak tűnik annak fényében, hogy a november-december-január-február hónapokban a kereslet visszaesik az autósiskolák szolgáltatása iránt.

¹⁵¹ Vj/40-242/2013. 10. sz. melléklet

¹⁵² Vj/40-242/2013.

¹⁵³ Vj/40-243/2013.

4.2.2.3. A költségek 2012 év végi mértéke

203.A Bilux az üzemanyagok 2012 év végi mértékére hivatkozott, amely körülmény 2012 április-május hónapban, de még októberben sem lehetett ismert, így nyilvánvalóan nem szolgálhatott a jelen eljárás során vizsgált díjemelések alapjául.

4.2.2.4. A költségek emelkedésének egy része csak az egyik díjemeléssel áll kapcsolatban

204.Az ATI a 2012 májusi áremelését az üzemanyag árának emelkedésével, míg a 2012. november 14. napjával végrehajtott bruttó 10.000 Ft áremelést a társaságnál foglalkoztatott oktatók óradíjának 2.300 Ft-ról 2012. augusztus 15. napjától 2.400 Ft-ra, majd 2012. november 1. napjától 2.500 Ft-ra emelkedésével indokolta, miközben a többi eljárás alá vont nem tett ilyen időbeli megkülönböztetést.

VIII. 4.3. Az autósiskolák közötti eltérések figyelembe vételének a hiánya

205.Reális költségemelkedésnek sem lehetett egyforma hatása az eljárás alá vont vállalkozásokra, amelyek különbözőek pl. az alkalmazottak létszámát [a) pont], a használt gépjárművek üzemanyag (benzin, ill. gázolaj) felhasználását illetően [b) pont], továbbá a karbantartási költségek, vagy a gépjármű lecserélésének költségei is eltérően hatnak az árakra [c) pont], továbbá jelentősége lehet az oktatottak létszámának is [d) pont].

- a) az órabérek és a hozzájuk kapcsolódó közterhek emelése erőteljesebben érinti azokat az autósiskolákat, amelyek több alkalmazottat, vagy szerződéssel foglalkoztatott óraadó tanárt vesznek igénybe, mint ahol az egyedüli tulajdonos végez minden tevékenységet alkalmazott nélkül, vagy ahol alvállalkozót vesznek igénybe.
- b) A benzin és a gázolaj áremelkedésének eltérő mértéke¹⁵⁴ különböző költségnövekedést okoz a zömmel benzinüzemű és a jellemzően dízelmotorral felszerelt gépjárművekkel oktatási tevékenységet folytató vállalkozások számára, és egyáltalán nem eredményez közvetlen költségnövekedést a saját személygépkocsival nem rendelkező vállalkozások (Mazsola Bt., New Easy Rider, Panda) számára. E különbségek ellenére e költségek emelkedésére valamennyi eljárás alá vont olyanként hivatkozott, mint ami az egységes mértékű díjemelést támasztja alá.
- c) Másként hatott a karbantartási költségek növekedése arra az autósiskolára, amelynek nem volt saját személyautója mint amelynek volt. Ez utóbbi kategórián belül is másként hatott a költségemelkedés a viszonylag fiatal autóval rendelkező autósiskolára, mint arra, amely öregedő autót vett igénybe. Nagyobbak a karbantartási költségek ott, ahol több személygépkocsival rendelkeznek (Göbölös Gábor, Qualitat), mint ahol eggyel. Az az autós iskola, amely éppen 2012-ben cserélte le az autóját, annak jóval több költsége keletkezett, mint a „csak” karbantartásért fizető többieknek.
- d) Az eljárás alá vont vállalkozások többsége nem említette az oktatottak létszámát, noha még azonos költségnövekedés esetén is eltérő mértékű díjemelés indokolt két olyan vállalkozás esetén, amelyek egymástól számottevően eltérő számú tanulót oktatnak. A költségek egy része (terembérlet, fűtés, világítás, az adminisztrációt végző személy munkabére, annak közterhe) ugyanis nem nő, vagy nem arányosan nő a diákok számával, más költségek viszont létszámarányosak (pl. óraadó – alvállalkozó díja). Az eltérő számú tanulót foglalkoztató autósiskolák költségei tehát eltérő mértékben nőnek, nevezetesen a létszámtól függetlenül felmerülő költségek növekedése jobban sújtja a kevés hallgatóval működő autósiskolákat. Ugyanolyan mértékű költségemelkedés tehát önmagában nem

¹⁵⁴ Lásd 1.5.2. fejezet

szolgálhat magyarázatul arra, hogy az eltérő számú tanulót foglalkoztató autósiskolák azonos mértékű díjnövelést hajtsanak végre.

206. Az eljárás alá vontak által hivatkozott költségnövekedések nem egyformán érintették az eljárás alá vont vállalkozásokat, és nem mindegyik költség emelkedett azonos időpontban. Ennek ellenére valamennyi eljárás alá vont két közel azonos időpontban, közel azonos mértékű áremelést hajtott végre. Az eljáró versenytanács a költségek eljárás alá vontak által bemutatott növekedése alapján nem látja megállapíthatónak azt, hogy a külső objektív körülmények indokolták a kétszeri, közel azonos időpontban végrehajtott, közel azonos mértékű áremelést.

VIII. 4.4. A díjmelés előtti kalkulációk hiánya

207. Az eljárás alá vontak egyike sem csatolt eredeti költségszámítást, amely azt bizonyíthatta volna, hogy az adott vállalkozás számításba vette költségei növekedését és ez alapján kiszámította, hogy különböző hallgatói létszámok esetén milyen díj mellett lenne rentábilis a tevékenysége, és ehhez képest milyen – nem feltétlenül kizárólag anyagi megfontolásokon alapuló – döntés született a díjak mértékéről. Az eljárás alá vontak még csak nem is hivatkoztak arra, hogy annak idején készült ilyen számítás (csak már nem lelhető föl).

208. A versenyfelügyeleti eljárás vizsgálati szakaszában az eljárás alá vontak egyike sem hivatkozott arra, hogy díjmelésének hátterében költségeinek növekedése állt volna. A tárgyalás során is csak ketten¹⁵⁵ utaltak a költségekre, és csak az eljáró versenytanács kérdésére születtek olyan beadványok, amelyek a költségalapú díjnövelést említették (a korábbiakban bemutatott hiányosságokkal és ellentmondásokkal).

IX.

A jogkövetkezmény

209. Az eljáró versenytanács a fentebb ismertetett jogsértés miatt a Tpv. 78. §-a alapján bírság kiszabását tartotta indokoltnak az eljárás alá vont vállalkozásokkal szemben.

210. Az eljáró versenytanács a Tpv. 78. §-a szerinti bírságkiszabás során a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 1/2012. Közleményét (a továbbiakban: Bírságközlemény) vette alapul.

211. A Közlemény 9. pontja szerint a bírság meghatározása többlépcsős eljárás: a GVH először egy, a jogsértő vállalkozás által az érintett piacon elért forgalomból (releváns forgalom) kiinduló alapösszeget határoz meg, amelyet további szempontok figyelembevételével több lépésben módosíthat.

212. Az eljáró versenytanács releváns forgalomként az eljárás alá vontak 2012. évi „B” kategóriás járművezetők képzéséből befolyt tanfolyami díjak nettó összegét vette figyelembe.

213. A Közlemény 12. pontja értelmében a bírság meghatározásakor figyelembe vett enyhítő és súlyosító körülmények nem közvetlenül a közleményben foglalt módszer alkalmazásából adódó bírságösszeget

¹⁵⁵ Dr Horváth Zoltán az általa képviselt cégek nevében nyilatkozva említette azt, hogy „részben az internetes nyilvános árak ismerete, részben a spontán hasonló árképzés eredményeként születtek hasonló árak” és Szűcs József utalt arra, hogy statisztikai irodai terhek is növelik a kiadásokat.

módosítják, hanem az alapösszeg meghatározása során komplex módon, az alább ismertetett mérlegelési szempontok körében kerülnek figyelembe vételre úgy, hogy a súlyosító körülmények megléte a végül kialakuló bírságösszeg növekedésének irányába (például egy adott szemponthoz tartozó pontszám növekedése révén), míg az enyhítő körülmények megléte a csökkenés irányába hat. Súlyosító körülmények hiánya önmagában nem minősül enyhítő körülménynek.

214. Az eljáró versenytanács a bírságkiszabás során a bírság meghatározásának első fázisaként az alapösszeget határozta meg, amelyet ezt követően a Közlemény alapján a jelen ügyben feltárt egyedi körülményekre, tényekre tekintettel korrigált.
215. A Közlemény szerint az alapösszeget az eljáró versenytanács a jogsérelem súlya és a jogsértő vállalkozásnak a jogsértéshez való viszonyulása alapján határozza meg. A GVH nagyobb jelentőséget tulajdonít a jogsérelem súlyának, ezért az a számítás során 60 pont súllyal esik latba, míg a vállalkozás viszonyulása a jogsértéshez 40 pontnyi súlyt képvisel.
216. Az alapösszeg kiszámításakor az eljáró versenytanács a releváns forgalom 10%-ából indul ki, ami azt jelenti, hogy az elképzelhető legsúlyosabb esetben – 100 pont elérése esetén – az alapösszeg éppen megegyezik a releváns forgalom 10%-ával. Az alapösszeg a kapott pontszámok összege osztva ezerrel és szorozva a releváns forgalom összegével. Jelen esetben az eljáró versenytanács alapösszegként az egyes eljárás alá vontak alábbi mértékű, 2012-ben elért nettó árbevételét vette figyelembe:

Bilux	107.066.460,- Ft,
Göbölös	10.015.200,- Ft,
Horváth	11.178.000,- Ft,
New Easy Rider	22.342.500,- Ft,
Qualitat	33.538.250,- Ft,
Szücsi	34.305.300,- Ft,
Szabó Charlie	13.929.400,- Ft,
ATI	8.579.800,- Ft,
Mazsola	9.529.020,- Ft,
Stern	3.000.000,- Ft.
Roncz J.	9.763.060,- Ft,
Schreiner	7.147.000,- Ft,
Kránitz	7.670.000,- Ft,
Panda	5.352.500,- Ft,
Kocka J.	2.403.100,- Ft

217. A jogsérelem súlyának mérlegelése keretében az eljáró versenytanács a Közlemény szerint két dolgot vizsgál: a verseny veszélyeztetését és a jogsértés piaci hatását. Mindkét tényező esetében maximum 30 pont adható.
218. Az eljáró versenytanács a verseny veszélyeztetettségének megítélésekor figyelembe vette, hogy a jelen eljárásban vizsgált magatartás egy versenytársak közötti horizontális árörögzítés, és mint ilyen, a legsúlyosabb versenyjogi jogsértésnek minősül, mivel a verseny árdimenzióját érinti.

Az eljáró versenytanács a verseny veszélyeztetettségére tekintettel valamennyi eljárás alá vont számára 20 pontot tartotta indokoltnak.

219. A jogsértés piaci hatását tekintve az eljáró versenytanács az alábbi körülményeket vette figyelembe

- az eljárás alá vontak együttes piaci részesedése rendkívül magas, [90]% fölötti¹⁵⁶, bár a reelváns piac egyetlen városra korlátozódik és
- a megállapodást a felek végrehajtották,

Az eljárás alá vontak piaci helyzetének és piaci erejének értékelése során figyelembe vette az eljáró versenytanács azt is, hogy az autósiskolák között jelentős méret, kapacitás és árbevétel különbség van, amelyet – az előző két szempont mellett - az eljáró versenytanács indokoltnak tartott a pontszámok szintjén is megjeleníteni akként, hogy a 10.000.000 Ft releváns árbevételt el nem érő vállalkozások 10 pontot kaptak, a 10-35.000.000 Ft között vállalkozások 20 pontot kaptak, és az e méret fölötti vállalkozás 30 pontot kapott.

220. Az alapösszeg kiszámításának további tényezője a vállalkozások viszonyulása a jogsértéshez. Ennek megítélése során az eljáró versenytanács az esetleges tevőleges jóvátételt, a vállalkozások magatartásának felróhatóságát, egyéb, a jogsértéshez való viszonyulást befolyásoló tényezőket, valamint a jogsértésben betöltött szerepet veszi figyelembe. Ennek keretében a jogsérelem súlya alapján adódó pontszám maximum 40 ponttal növekedhet vagy csökkenhet.

- a) A Közlemény szerint felróható az adott magatartás, ha az eltér a társadalmilag általában elvárható és elfogadott magatartástól. Felróhatóság abban az esetben állapítható meg, ha az eljárás alá vont fél a magatartásának jogsértő voltával tisztában volt, illetve ha ez tőle elvárható lett volna. Az eljáró versenytanács szerint az eljárás alá vontak magatartása felróható. A jogsértéshez való viszonyulás tekintetében az eljáró versenytanács figyelembe vette azt, hogy valamennyi eljárás alá vont tudatában volt az összehangolt áremelés jogellenességének, amelyre a szakmában a korábban lefolytatott GVH eljárások nyomán is kialakult közvélekedés is utal.¹⁵⁷ Minderre tekintettel valamennyi eljárás alá vont 10-10 pontot kapott.
- b) A Közlemény szerint az eljárás alá vontak jogsértésben betöltött szerepének mérlegelése a versenyt korlátozó megállapodások és a közös erőfölénnyel való visszaélések esetén releváns. Az eljáró versenytanács figyelembe vette azt, hogy a jogsértésben részes eljárás alá vontak eltérő szerepet töltöttek be a jogsértésben. Az eljáró versenytanács a jogsértéshez való viszonyulás körében figyelembe vette a Biluxnak az áregyeztetés kiterjesztésére irányuló kezdeményezését, továbbá azt is, hogy a megállapodás létrehozásában aktív, szervező szerepet játszott. A BILUX kezdeményező szerepét 30 pontra értékelte az eljáró versenytanács. [Így a BILUX a maximális 40 pontot kapta az a) pont figyelembe vételével.] A többi eljárás alá vont pontszámát a díjmelés végrehajtásával kapcsolatban értékelt körülményekre tekintettel alakította ki az eljáró versenytanács. Ilyen körülményként vette figyelembe az eljáró versenytanács mind a 2012 májusi, mind a 2012. novemberi áremelés kapcsán azt, hogy az adott vállalkozás
 - az emelés első hullámában vagy később hajtotta végre az áremelést,
 - a többi vállalkozással azonos mértékű áremelést, vagy attól elmaradó áremelést hajtott végre,
 - a többiekével azonos szintre emelt, vagy saját díja az emelést követően is elmarad az abban az időszakban jellemző árszínvonalról,
 - hajtott-e végre egyáltalán áremelést a 2012 október – decemberi időszakban?

¹⁵⁶ A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Közlekedési Felügyelőség Járművezető Vizsgáztatás és Utánpótlási Osztály jogsegélynyújtás keretében megküldött Vj-40-129/2013. sz. beadványa szerint a magyar Autóklub Autósiskola (az eljárás alá vontakon kívül győrben működő egyetlen jelentősebb autósiskola) mindössze 77 vizsgázót vitt B kategóriás vizsgára 2012. évben.

¹⁵⁷ Lásd: Vj/40-38/2013. sz. 23. oldalát, a Vj-40/54-2013. sz. 3. oldal, Vj/40-100/2013. sz. 3. oldal.

A fenti szempontok 2. sz. mellékletben leírt módon történő figyelembe vételével az eljáró versenytanács az alábbi csoportokat különböztette meg és az alábbi pontok alkalmazását látta indokoltnak:

Bilux	30 pont
-------	---------

Göbölös	20
---------	----

Horváth	20
---------	----

New Easy Rider	20
----------------	----

Qualitat	20
----------	----

Szücsi	20
--------	----

Szabó Charlie	15
---------------	----

ATI	15
-----	----

Mazsola	10
---------	----

Stern	10
-------	----

Roncz J.	5
----------	---

Schreiner	5
-----------	---

Kránitz	2
---------	---

Panda	2
-------	---

Kocka J.	0
----------	---

- c) Az eljáró versenytanács külső tényezőként vette figyelembe azt, hogy 2012. év során az autósiskolák nem elhanyagolható mértékű inflációs hatásnak voltak kitéve, mely körülményre tekintettel -5 pontot kapott valamennyi eljárás alá vont.

221.A Közlemény szerint a bírságot csökkentő tényezőként vehető figyelembe a tevőleges jóvátétel illetve az együttműködés. A GVH az olyan magatartást tekinti tevőleges jóvátételnek, amikor a jogsértő vállalkozás elismeri jogsértését és a jogsértés negatív hatásait reparálja, vagy ezt vállalja. A GVH figyelembe veszi továbbá a vállalkozás eljárás során tanúsított magatartását, így különösen az együttműködést. Az együttműködés körében ugyanakkor az adatszolgáltatás nem minősül a törvényi kötelezettségen túlmutató mértékű olyan enyhítő körülménynek, mely csökkenti a bírság összegét. Az eljárás során egyik eljárás alá vont sem tanúsított tevőleges jóvátételt, illetve olyan fokú

együttműködést, amelyet az eljáró versenytanács a bírság kiszabásakor enyhítő körülményként tudott volna figyelembe venni.

222.A Bírságközlemény szerint az alapösszeg kiszámítását követően kerül sor a jogsértés esetleges ismétlődésének, a jogsértéssel elért előnynek, az elrettentő hatásnak, a Tpvt. 78. §-ában meghatározott bírság maximumának, az engedékenységi politika alkalmazásának, valamint a fizetési nehézségeknek a figyelembe vételére. E körben az eljáró versenytanács a következőket vette figyelembe venni:

- A GVH az eljárás alá vontakat korábban a Tpvt. 11. §-a alapján nem marasztalta el.
- Az eljáró versenytanács szerint a jelen ügyben nem számszerűsíthető kellő megbízhatósággal a jogsértéssel elért előny.
- A Közlemény szerint a GVH kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a bírságok megfelelő visszatartó hatással bírjanak; ennek érdekében az egyébként kiszámított bírság összegének növelésére kerülhet sor az olyan vállalkozások tekintetében, amelyek a jogsértés által érintett piacon elért releváns árbevételen túlmenően különösen jelentős árbevétellel bírnak, és ezért számukra a releváns forgalom alapján számított bírság nem jelentene érzékelhető terhet. Az eljáró versenytanács nem növelte a bírságösszeget az elrettentő hatásra tekintettel.
- A jelen versenyfelügyeleti eljárásban engedékenységi politika alkalmazására nem került sor.

223.A bírság alapjául szolgáló pontozás:

	A jogsérlem súlya		Viszonyulás a jogsértéshez (max. 40)			Összpontszám
	A verseny veszélyez- tetettsége (max. 30)	Piaci hatás (max. 30)	a)	b)	c)	
Bilux	20	30	10	30	-5	85
Göbölös	20	20	10	20	-5	65
Horváth	20	20	10	20	-5	65
New Easy Rider	20	20	10	20	-5	65
Qualitat	20	20	10	20	-5	65
Szücsi	20	20	10	20	-5	65
Szabó Charlie	20	20	10	15	-5	60
ATI	20	10	10	15	-5	50
Mazsola	20	10	10	10	-5	45
Stern	20	10	10	10	-5	45

Roncz J.	20	10	10	5	-5	40
Schreiner	20	10	10	5	-5	40
Kránitz	20	10	10	2	-5	37
Panda	20	10	10	2	-5	37
Kocka J.	20	10	10	0	-5	35

224.Eljárás alá vontak összpontszáma, releváns árbevétel 10%-a, bírságösszege, kerekítve

	pont	Ft	Ft	Ft
Bilux	85	10.706.646	9.100.649	9.100.000
Göbölös	65	1.001.520	650.098	650.000
Horváth	65	1.117.800	726.570	725.000
New Easy Rider	65	2.234.250	1.452.625	1.450.000
Qualitat	65	3.353.825	2.179.986	2.180.000
Szücsi	65	3.430.530	2.229.844	2.230.000
Szabó Charlie	60	1.392.940	835.764	835.000
ATI	50	857.980	428.990	430.000
Mazsola	45	952.902	428.805	430.000
Stern	45	300.000	135.000	135.000
Roncz J.	40	976.306	390.522	390.000
Schreiner	40	714.700	285.880	285.000
Kránitz	37	767.000	283.790	285.000
Panda	37	535.250	198.042	200.000
Kocka J.	35	240.310	84.108	85.000

225.Egyik eljárás alá vont sem nyújtott be részlefizetés iránti kérelmet.

X.

A megszüntetés

226. Az ügyindításkor az eljárás az eljárás alá vont vállalkozásoknak 2011-től kezdődő, Győr-Moson-Sopron megye területén tanúsított mindazon magatartására kiterjedt amelynek célja vagy hatása a közúti járművezetők képzésére alkalmazott tanfolyami díjak mértékének egyeztetése volt.
227. Bár valamennyi védett tanú azt vallotta, hogy a győri autósiskolák rendszeresen tartottak olyan megbeszéléseket, amelyeken áremelésről egyeztettek a jelenlévők,¹⁵⁸ az eljáró versenytanács álláspontja szerint mivel egyik tanú sem tudott beszámolni egyetlen konkrét találkozóról sem, így vallomásaik nem kellően részletesek ahhoz, hogy önmagukban alkalmasak lennének jogsértés megállapítására a 2012. április 5-i találkozót megelőző időszakban.
228. A 2012 áprilisa előtt tanúsított magatartásokra vonatkozóan nem bizonyított az, hogy azok önálló jogsértések lennének, vagy egy a 2012 áprilisában kezdődő folyamat részének tekinthető, ahhoz szorosan kapcsolódó magatartásnak lennének tekinthetők.
229. Nem merült fel olyan bizonyíték, amely alapján az eljáró versenytanács aggály nélkül megállapíthatná, hogy az eljárás alá vontak a Győrön kívüli képzések árait is egyeztették volna.
230. Az április 6-i e-mail azon fordulata, hogy „*a motoros díjakat én eleve felvittem április 1-től így ahhoz nem kell hozzányúlni, bár pár ezer forintot mindegyikre rá tudunk tenni*” arra utal, hogy a találkozón nem csupán a B kategóriás tandíjak, de a motoros díjak egyeztetése is szóba került. A Bilux esetében azonban az áremelésre már a találkozót megelőzően sor került. A többi eljárás alá vont esetében ugyan nem zárható ki, hogy a Bilux áremelésének ismeretében megegyeztek volna motoros díjak emeléséről is, azonban erre vonatkozó egyértelmű bizonyítékok jelenleg nem állnak rendelkezésre, és nem is valószínűsíthető az, hogy további – jelentős költségekkel járó vizsgálat eredményeként – ilyen bizonyítékok feltárhatók lennének, ezért az eljáró versenytanács szükségtelennek tartotta annak további részletes vizsgálatát, hogy a megállapodás kiterjedt-e a motoros kategóriát érintő díjak egyeztetésére is.
231. Az eljáró versenytanács tehát
- egyrészt a 2011. és 2013. április 4 közötti időszakban tanúsított valamennyi magatartás,
 - másrészt a teljes vizsgált időszakban a Győrön kívüli képzések,
 - harmadrészt a teljes vizsgált időszakban a B kategórián kívüli járművezetői és egyéb tanfolyamok kapcsán tanúsított magatartások tekintetében a versenyfelügyeleti eljárást megszüntette valamennyi eljárás alá vonttal szemben,
- tekintettel arra, hogy ezen magatartások esetében a jelenleg rendelkezésre álló bizonyítékok nem elegendők a jogsértés megállapításához, és e tekintben az eljárás folytatásától sem várható eredmény, így a Ket. 31. § (1) bekezdés i) pontjában írt feltételek fennállnak.

XI.

Egyéb kérdések

hatáskör, bírságbefizetés, vh és pótlékismertetés

232. A bírságot a rendelkező részben meghatározott határidőn belül kell megfizetni, függetlenül attól, hogy a határozattal szemben keresetet terjesztenek-e elő. A keresetlevél benyújtásának a döntés

¹⁵⁸ Lásd ezzel kapcsolatban az előzetes álláspont 72-74. pontját.

végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti. A végrehajtást a kérelem elbírálásáig az eljáró versenytanács nem foganatosíthatja.

233. A Ket. 171. § (4) bekezdése értelmében a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény és egyes kapcsolódó törvények, valamint a miniszteri hatósági hatáskörök felülvizsgálatával összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXXIV. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 46. §-ával megállapított VIII. fejezetét kell alkalmazni az e rendelkezés hatálybalépésekor (2012. február 1.) még meg nem indult végrehajtási eljárásokra is. Ennek alapján a jelen eljárásban alkalmazható a Ket. 2012. február 1-je óta hatályos 140. §-a is, amelynek (1) bekezdése értelmében a végrehajtást megindító hatóság vagy a bíróság függesztheti fel a majdani végrehajtást.
234. A Ket. 140. § (3) bekezdése szerint a végrehajtást megindító hatóság a kötelezett kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha a kötelezett a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és a kötelezettet a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
235. A Ket. 171. § (4) bekezdése alapján a jelen eljárásban alkalmazandó Ket. 132. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a kötelezett késedelmi pótlékot köteles fizetni, ha a pénzfizetési kötelezettségének határidőre nem tett eleget. A (2) bekezdés szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része.
236. A bírságnak a GVH 10032000-01037557-00000000 számú bírságbevételei számlája javára történő befizetésekor a közlemény rovatban feltüntetendő: az eljárás alá vont neve, a versenyfelügyeleti eljárás száma, a befizetés jogcíme (bírság).
237. A bírság és a késedelmi pótlék meg nem fizetése esetén a GVH megindítja a végrehajtást. E tekintetben a Tptv. 95/B. § (3) bekezdése alapján a Módtv. 20-22. §-ával megállapított, 2012. február 1-jétől hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni a hatálybalépéskor még meg nem indult végrehajtási eljárásokra is. Mindezek alapján az eljáró versenytanács tájékoztatja a kötelezetteket, hogy a teljesítési határidőben meg nem fizetett bírság, valamint a meg nem fizetett késedelmi pótlék behajtása iránt a Tptv. 90/A. §-ának (1) bekezdése alapján a GVH a végrehajtási eljárás megindítását követően haladéktalanul megkeresi az adóhatóságot.
238. A GVH hatáskörét a Tptv. 45. §-a, illetékességét a Tptv. 46. §-a szabályozza. E rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, mely nem tartozik bíróság (Tptv. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.
239. A határozattal szembeni jogorvoslatra a Tptv. 83. §-a, a végzéssel szembeni jogorvoslatra a Tptv. 82. §-a irányadó.

Budapest, 2014. november 10.

Dr. Miskolczi-Bodnár Péter sk.

előadó versenytanács tag

dr. Ruszthiné dr. Juhász Dorina sk.

versenytanács tag

dr. Köhalmi Attila sk.

versenytanács tag

1. sz. melléklet Az egyes eljárás alá vont vállalkozások által a költségek áremelésre gyakorolt hatásáról a tárgyalást követően tett nyilatkozatai

ATI

Beadványában¹⁵⁹ a 2012. május 21. napjával végrehajtott bruttó 7.950 Ft áremelést egyrészt a 2012. májusában bekövetkezett üzemanyagár növekedéssel (a benzin ára a 2012. április 1-30 közötti 427 Ft-ról 448 Ft-ra, a gázolaj ára a 2012. április 1-30 közötti 441 Ft-ról 446 Ft-ra nőtt) indokolta, másrészt mert „a többi versenytárs honlapján közzétett tájékoztató megtekintését követően ... ekkora mértékű áremelés gazdaságilag indokolttá vált”.

A 2012. november 14. napjával végrehajtott bruttó 10.000 Ft áremelés indokaként a társaságnál foglalkoztatott oktatók óradíjának 2.300 Ft-ról 2012. augusztus 15. napjától 2.400 Ft-ra, majd 2012. november 1. napjától 2.500 Ft-ra emelkedését jelölte meg.

BILUX

Beadványa¹⁶⁰ szerint a képzési árai emelésének a vizsgált időszakban objektív gazdasági okai voltak.

a) Költségnövekedés

A vállalkozás növekvő költségei körében hivatkozott a benzin és a gázolaj árának emelkedésére (a benzin literenkénti ára a 2009. év eleji 299 Ft-ról 2012. év végére 416 Ft-ra, a gázolaj a 2009. év eleji 286 Ft-os ára a 432 Ft-ra nőtt), az oktatást ellátó egyéni vállalkozók részére fizetett összegek (részletesen ki nem fejtett mértékű) emelkedésére, a megnövekedett közterhekre¹⁶¹, és a működés során használt ingatlanok fenntartásával kapcsolatos növekvő költségekre, kiemelten a gáz (köbméterenként 128 Ft-ról 134 Ft-ra történő, ÁFÁ-val együtt 4,2%-os mértékű emelkedésére), a villamos-energia árának növekedésére és az ÁFA 2012. január 1. napjától kezdődő 2%-kal történő (25%-ról 27%-ra) emelésére.

b) Hivatkozott arra is, hogy a „2008. évtől kezdődően kialakult gazdasági környezet nem tette lehetővé rendszeresen képzési árak emelését”.

c) Hivatkozott a képzési létszám 2013. évig tartó folyamatos csökkenésére.

d) Álláspontja szerint „objektívnek egyáltalán nem minősíthető védett tanúk nyilatkozatára alapítottnan nem lehet jogellenes magatartást megállapítani.

A dr. Horváth Zoltán által képviselt Göbölös Gábor – Horváth Tanoda – Kránitz Csaba – QUALITAT Kft. – Szabó Károly - Szűcs József

a) Költségek növekedése

¹⁵⁹ Vj/40-/2013.

¹⁶⁰ Vj/40-243/2013.

¹⁶¹ Vj/40-243/2013. 5. sz. melléklet

Üzemanyag árak változása: A benzin ára a 2011 májusi 380 Ft-ról 2012 májusra 448 Ft-ra, illetőleg a 2011 októberi 385 Ft-ról 2012 októberre 442 Ft-ra nőtt.

Az infláció 2011 áprilisához képest 2012 áprilisában 4.7% volt.

2011-12 években megnövekedtek a közterhek, pl. az egészségügyi szolgáltatási járulék 2012-ben kirívóan – mintegy 20%-kal – emelkedett.

Nöttek az energia árak, 2011. február 1-jén az áram ára átlagosan 4%-kal nőtt.

Az oktatásra használt járműpark öregedése folytán (közelebből meg nem jelölt mértékben) nőtték az üzemeltetési, karbantartási, szervizelési és felújítási költségek.

Nöttek az illetékek (pl. Szücsi Autósiskola kategória bővítése) és a díjak pl. helyiségbér.

A képzésben résztvevők díjazásának „szintentartása”¹⁶² is a tanfolyami díjak emelését indokolta

- b) 2007-2008 évektől a vállalkozások nem tudtak jelentősebb díjemelést elérni, 2012-ben jutottak abba a helyzetbe, hogy a díj emelésére kényszerültek a fenntarthatóság érdekében.
- c) A társasági tagok, egyéni vállalkozók éveken át nem tudták növelni a nyereséget, így osztalék vagy egyéb díj kivételt, jövedelmük növekedését általában nem tudták elérni.
- d) A vállalkozások között semmilyen összehangolt magatartás nem volt.
- e) A felek között versenykorlátozó megállapodás nem jött létre.
- f) A párhuzamos magatartást a körülmények hozták létre.

Koczka József

Koczka József beadványában¹⁶³ csak példálózóan hivatkozott egyes költségei (üzemanyag, fenntartási díjak) növekedésére, de egyértelművé tette, hogy „az áremeléseket nem a költségek növekedése miatt hajtotta végre, hanem - mivel a többiek árat emeltek – úgy döntött, hogy a szakmai múltja és jó hírneve alapján követi a helyi árszínvonalat.” A költségnövekedés kimutatását nem tartotta fontosnak, mivel „árait nem ezek alapján emelte”.

New Easy Rider

a) Költségnövekedés

A vállalkozás növekvő költségei körében hivatkozott a benzin és a gázolaj árának emelkedésére (a benzin és a gázolaj literenkénti ára 2012. évben érte el az addigi legmagasabb szintet 448 Ft-ot¹⁶⁴,

¹⁶² A Vj/40-242/2013. sz. beadvány nem tartalmaz konkrétumokat az oktatóknak kifizetett összegek növekedéséről.

¹⁶³ Vj/40-245/2013. beadvány

¹⁶⁴ Valójában 2012. június 1-je és június 30-a között 449 Ft is volt a benzin 2012 év során elért legmagasabb literenkénti ára.

illetőleg 446 Ft-ot¹⁶⁵, míg egy évvel korábban csak 379 és 380 Ft-ba került literjük), arra, hogy számottevően 300/500/700 Ft-tal nőtt az oktatók órábéré 2012-ben és azt 2013-ban újra emelték, a megnövekedett közterhekre¹⁶⁶, és a működés érdekében használt terem bére, a víz, villany (2.7%), távfűtés (4.2%) növekvő költségére és az irodaszerek nyomtatványok tankönyvek, tesztkönyvek, tesztprogramok növekvő költségeire és az ÁFA 2012. január 1. napjától kezdődő 2%-kal történő (25%-ról 27%-ra) emelésére.

- b) Mindezek akár külön-külön is, de együtt mindenképpen indokolják a két lépcsőben végrehajtott, alkalmanként még a 10%-ot sem elérő áremelést

Panda Autósiskola

A kért időszakban jelentősebb költségnövekedésről nem tudott beszámolni és különösebb fejlesztést sem hajtott végre. A tevékenységet rendkívül magas költséghányad terheli, ami nem feltétlenül 2012-ben, hanem azt megelőzően éveken át folyamatosan emelkedett, amit igyekeztek elhatárolni, de van egy határ ahol az áremelés már elkerülhetetlen kényszerűséggé válik.

„Szerény” áremelésük, amely viszonylag alacsony tandíjra halmozódott, csupán a fenntarthatóság megőrzését szolgálta, alkalmazására a többi autósiskola árnövelése adott lehetőséget.

Roncz József - Origó

- a) Költségek növekedése

Hivatkozott az üzemanyag árak változására. Megítélése szerint az üzemanyagárak 2012-ben több mint 100 Ft-tal voltak magasabbak az egy évvel korábbinál.¹⁶⁷

Elfogadták a SZAKOE etikai kódexét, amely szerint az oktató kollégáknak legalább 2.400,- Ft-os óradíjat kell kifizetni a tisztességes megélhetésükhöz. Állította, hogy 2012. január és 2012. december közötti időszakban 800 Ft/órával emelkedtek a kifizetett óradíjak. Az 1. sz. mellékletként csatolt táblázat szerint a 2012. januári 1700 Ft-os óradíj 2012. februárra 1800-2000 Ft-ra, 2012. decemberre 2500 Ft-ra emelkedett.¹⁶⁸

- b) 2011. évi adózott nyereségéből az autósiskolát fenntartani és fejleszteni nem lehetett, ezért is volt szükséges a tanfolyami díjak emelése.

¹⁶⁵ 2012.május 1-je és május 31-e között

¹⁶⁶ Vj/40-243/2013. 5. sz. melléklet

¹⁶⁷ Az eljáró versenytanács megjegyzi, hogy a hivatalos adatok nem támasztják alá az állítást, egyetlen olyan hónap sem volt, amelyben a benzin vagy gázolaj 2012. évi ára több mint 100 Ft-tal lett volna magasabb, mint a 2011. évi ár. A benzin ára 2011-ben 350 Ft/l (január) és 400 Ft/l (november és december) között, míg 2012-ben 407 Ft/l (január, február) és 449 Ft/l (június) között mozgott. A gázolaj ára 2011-ben 339 Ft/l (január) és 422 Ft/l (december) között, míg 2012-ben 437 Ft/l (január) és 446 Ft/l (május) között mozgott

¹⁶⁸ 2014-ben 2600 Ft-ot (alapórák esetén), illetőleg 2600-3000 Ft-ot (a tanulók által kifizetett magasabb díjú pótórákból) fizetnek egy-egy oktatónak óránként.

Schreiner Zsolt

a) Költségnövekedés

2012. január 1. napjától felemelték a rutinpálya bérleti díját.¹⁶⁹

Új képzési kategóriákat vezettek be (AM és A2) és ezekre képzési engedélyt kellett szerezni, mely kiadással járt.

2012-ben növekedett a társas vállalkozók minimum járulékfizetése.

Évről évre nőtt a hirdetőtáblák éves bérleti díja.

- b) Új motorkerékpárok beszerzése vált szükségessé, melyek csatolt forgalmi engedélyeit 2013. május 14-én és 2013. augusztus 26-án állították ki.
- c) A B kategória becsült árbevétele – a 2012. júniusában végrehajtott egyszeri áremelése ellenére – nem nőtt.¹⁷⁰

Stern László

a) Költségek növekedése

Üzemanyag árak változása: A dízel ára 2012 év minden hónapjában magasabb volt, mint 2011 azonos időszakában, pl. a 2011 májusi 379 Ft-ról 2012 májusra 446 Ft-ra, illetőleg a 2011 októberi 372 Ft-ról 2012 októberre 443 Ft-ra nőtt.

A kötelező kamarai regisztráció is (közelebbről meg nem határozott) költséggel járt. A csatolt 2012. 07. 26.-án kel „Igazolás kamarai nyilvántartásba vételről” dokumentum szerint a Star 4 Autósiskola 5.000 Ft kamarai hozzájárulást a 2012. évre megfizette.

- b) Új motorkerékpár beszerzése vált szükségessé, melyek csatolt forgalmi engedélyeit 2013. február 26-án állították ki, továbbá új személygépkocsi beszerzése vált szükségessé, melyek csatolt forgalmi engedélyeit 2011. augusztus 18-án állították ki.

¹⁶⁹ A Vj/40-244/2013. beadvány 1. sz. mellékletéből az áremelés mértéke nem, csak az új díjak nagysága állapítható meg.

¹⁷⁰ A B kategória 2012. és 2013. évi árbevételeire vonatkozó – üzleti titoknak minősülő – becslés adatai a Vj/40-244/2013. beadványban találhatók.

2. sz. melléklet Az eljárás alá vontak csoportokba sorolása

Az eljáró versenytanács a 2012 májusi és a 2012 novemberi áremeléshez kapcsolódó magatartások alapján az alábbi kategóriákat alakította ki:

- az adott áremelés első hullámában megvalósuló áremelések (1 pont)
- az adott áremelés második hullámában megvalósuló áremelések (2 pont)
- a többiekhez képest alacsonyabb árszínvonalat elérő áremelések (3 pont)
- változatlan árszint alkalmazás (csak a 2012 novemberi áremelési időszakban) (4 pont)

Az eljáró versenytanács mind a 2012 májusi, mind a 2012 novemberi áremelés során tanúsított magatartásaik alapján besorolta valamennyi eljárás alá vontat az említett kategóriák valamelyikébe és megállapította a mindkét magatartás pontértékét.

Bilux	1+1
Göbölös	1+1
Horváth	1+1
New Easy Rider	1+1
Qualitat	1+1
Szücsi	1+1

Szabó Charlie	1+2
ATI	2+1

Mazsola	2+2
Stern	2+2

Roncz J	1+4
Schreiner	2+3

Kránitz	3+3
Panda	3+3

Kocka J.	3+4
----------	-----

Minél nagyobb pontértéket kapott egy vállalkozás a két díjemelés kapcsán tanúsított magatartása alapján, annál kisebbre pontokat adott az eljáró versenytanács a jogsértéshez való viszonyulás kapcsán.